

HOTĂRÎRE

cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pe anii 2011–2014

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art. 1. – Se aprobă Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pe anii 2011–2014, prezentat în anexa la prezenta hotărîre.

Art. 2. – Guvernul, autoritățile publice centrale și locale vor întreprinde măsuri pentru realizarea Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pe anii 2011–2014.

Art. 3. – Guvernul va crea Comisia pentru implementarea Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pe anii 2011–2014, care va monitoriza și evalua implementarea Planului.

Art. 4. – Anual, pînă la data de 1 aprilie, Guvernul va informa Parlamentul despre măsurile întreprinse în vederea executării Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pe anii 2011–2014.

Art. 5. – Comisia drepturile omului și relații interetnice a Parlamentului va exercita controlul permanent asupra îndeplinirii Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pe anii 2011–2014 și va informa periodic Parlamentul, în cadrul ședințelor plenare, despre gradul de realizare a acțiunilor prevăzute în Plan.

Art. 6. – Prezenta hotărîre intră în vigoare de la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

MARIAN LUPU

Chișinău, 12 mai 2011.

Nr. 90.

PLANUL NAȚIONAL DE ACȚIUNI ÎN DOMENIUL DREPTURILOR OMULUI PE ANII 2011–2014

PARTEA I

Capitolul I

Considerații generale

Drepturile și libertățile fundamentale ale omului sînt prerogative conferite de dreptul național și recunoscute de dreptul internațional fiecărui individ în raporturile sale cu comunitatea și cu statul, ce dau expresie unor valori sociale fundamentale și care au drept scop satisfacerea unor nevoi umane esențiale și a unor aspirații legitime în contextul economico-social, politic, cultural și istoric al societății.

Protecția drepturilor omului, prin instrumente juridice de transpunere a acestor drepturi în prevederi legale, a devenit un imperativ și pentru Republica Moldova care, după declararea suveranității și independenței sale, a ratificat numeroase documente cu vocație universală în domeniul drepturilor omului, deschizînd calea spre un sistem de protecție internațională a drepturilor omului. Sînt relevante următoarele documente internaționale care consacră drepturile omului: Declarația universală a drepturilor omului, Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, Convenția împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente crude, inumane sau degradante, Convenția cu privire la drepturile copilului etc.

Pornind de la faptul că instrumentele juridice internaționale prescriu standarde minime de protecție a drepturilor omului, aceasta nu împiedică statul să reglementeze mai larg unele drepturi sau libertăți.

Situația drepturilor omului în Republica Moldova a înregistrat în ultimii ani o evoluție demnă de remarcat la capitolul cadru normativ, cu toate acestea, asigurarea respectării efective a drepturilor omului rămîne a fi o provocare ce solicită eforturi considerabile. Respectul pentru drepturile omului este o componentă esențială și totodată o condiție indispensabilă a unei dezvoltări durabile. Astfel, problematica drepturilor omului se află în atenția opiniei publice mondiale, reprezentînd și una din principalele preocupări ale guvernării.

Pentru edificarea unei veritabile societăți bazate pe principii democratice, unde demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității sale constituie valori supreme, statul, în calitate de promotor al acestor valori, are

legitimitatea și obligația de a întreprinde măsuri constructive destinate consolidării protecției drepturilor omului pentru prosperarea întregii societăți.

Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pe anii 2011–2014 (în continuare – *Planul de acțiuni*) este un instrument național care materializează politica statului privind consolidarea protecției drepturilor omului. Importanța fundamentală a problemei drepturilor omului, precum și diversitatea acestor drepturi, au condiționat antrenarea pleneră în procesul de elaborare a acestui document de politici atât a autorităților publice, cât și a reprezentanților societății civile.

Planul de acțiuni, avînd statutul unui document de programare, trasează sarcini concrete pe termen determinat. Concomitent, acțiunile consacrate sporirii protecției drepturilor omului nu pot fi considerate măsuri temporare, ci părți componente ale unui proces continuu, caracterizat prin abordarea coordonată și participativă a tuturor actorilor responsabili de asigurarea respectării drepturilor omului și beneficiarilor acestor drepturi. Identificînd realitățile în domeniu și axîndu-se pe aspectele vulnerabile care necesită reabilitare, Planul de acțiuni lansează soluții pentru ameliorarea situației în domeniul drepturilor omului și vizează producerea unor schimbări pozitive.

Capitolul II

Situația actuală în domeniul drepturilor omului

De la data intrării în vigoare pentru Republica Moldova a Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (12 septembrie 1997) și pînă la finele anului 2010, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat 196 de hotărîri, între care 178 de hotărîri de constatare a unei încălcări a prevederilor Convenției, 6 hotărîri asupra cererilor de satisfacere echitabilă, 8 hotărîri prin care cererile au fost radiate de pe rol, 2 hotărîri pronunțate asupra aceleiași cereri, 1 hotărîre de constatare a inexistenței încălcării unui drept garantat de Convenție, 114 decizii de radiere a cererilor de pe rol și 26 de decizii privind inadmisibilitatea cererii.

În esență, hotărîrile Curții Europene a Drepturilor Omului *versus* Republica Moldova constată încălcarea de către autoritățile naționale a următoarelor drepturi și libertăți garantate de Convenție: dreptul la un proces echitabil; dreptul la libertate și siguranță; dreptul de a nu fi supus torturii; dreptul la un recurs efectiv; libertatea de exprimare; dreptul de a sesiza curtea; dreptul la protecția proprietății; dreptul la respectarea vieții private și de familie; libertatea de gîndire și conștiință; libertatea de asociere.

Hotărîrile pronunțate de Curtea Europeană în cauze privind Republica Moldova au vizat în principal: neexecutarea hotărîrilor judecătorești sau durata excesivă a procedurilor judiciare; admiterea cererilor în instanțe peste termenul legal; casarea neregulamentară a hotărîrilor judecătorești; emiterea unor hotărîri vădit

nefonde; arestul sau deținerea în arest fără un mandat valabil sau motivat; persecutarea reclamanților; aplicarea torturii; condițiile inadecvate de detenție; examinarea incorectă a cauzelor privind apărarea onoarei și demnității.

Promovarea și asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului reprezintă o prioritate a statului, fiind apreciate ca instrumente indispensabile ce permit fiecărei persoane să-și dezvolte și să-și folosească cât mai eficient calitățile fizice, intelectuale, morale, socioafective și spirituale.

Ameliorarea situației în domeniul drepturilor omului constituie un deziderat și o obligație continuă, ce implică întreprinderea unor măsuri de ordin legislativ și organizatorico-practice. Analiza situației curente în domeniul drepturilor omului denotă ascensiunea legislației naționale destinată consolidării drepturilor consacrate și constituirii unor noi libertăți. Neajunsuri se înregistrează la transpunerea în viață a reformelor și legilor adoptate, care au ca obiect de reglementare asigurarea protecției drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului.

Sarcina consolidării și sporirii protecției drepturilor omului aparține, incontestabil, statului. Pentru oferirea unor soluții conforme situației existente în domeniul drepturilor omului este necesar să se identifice problemele pertinente ale domeniului, cauzele apariției acestora, să se formuleze politici bazate pe practicile relevante, precum și remedii eficiente în contextul societății noastre.

1. Instrumente juridice internaționale în domeniul drepturilor omului

Recunoașterea și consacrarea drepturilor omului prin documente internaționale au avut o influență benefică asupra legislației interne a Republicii Moldova în sensul că au contribuit la afirmarea respectului față de drepturile omului și la perfecționarea legislației naționale. Prin ratificarea tratatelor internaționale din domeniul drepturilor omului a fost pus fundamentul unui nou sistem juridic și social-politic. Actualmente, se conturează clar tendința statului de a crea mecanisme și pîrghii de implementare a unui sistem național de promovare și respectare a drepturilor omului care să se bazeze în special pe instrumentele juridice internaționale. În acest context, implementarea instrumentelor juridice internaționale rămîne în continuare un imperativ al timpului.

2. Accesul la informație, libertatea exprimării, libertatea întrunirilor și libertatea de asociere

Accesul la informație, libertatea exprimării, libertatea întrunirilor și libertatea de asociere sînt drepturi fundamentale ale omului și baza existenței și dezvoltării unei societăți civile desăvîrșite.

Pentru a garanta exercitarea libertății întrunirilor a fost adoptată Legea privind întrunirile, care se încadrează perfect în ansamblul de măsuri prioritare orientate spre asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, fiind apreciată ca un progres în instituirea unui cadru juridic favorabil pentru exercitarea libertății întrunirilor pașnice în Republica Moldova.

Totodată, desfășurarea liberă a întrunirilor este afectată uneori de mai mulți factori care, în ultimă instanță, generează limitări în exercițiul acestui drept fundamental de către indivizi. Se atestă neajunsuri ce urmează a fi înlăturate prin efortul comun al tuturor actorilor implicați – factorii de decizie și societatea civilă. Redresarea situației actuale ar fi posibilă prin extinderea dialogului constructiv dintre autorități și societatea civilă, prin schimbul de păreri, identificarea soluțiilor optime și realizarea programelor comune care, concomitent, ar influența benefic gradul de maturitate al comunității. Practica judiciară înregistrează un progres continuu în asigurarea libertății întrunirilor. Regretabile însă sînt unele cazuri de lipsă de capacități adecvate în cadrul organelor de poliție pentru a face față garantării dreptului la întrunire, protejării contra imixtiunilor agresive din partea terților.

Libertatea exprimării, ca element indispensabil al unei democrații autentice, presupune în primul rînd libertatea de a exprima păreri alternative. Libertatea presei a continuat să fie în vizorul organismelor internaționale și al societății civile. În acest context, Republica Moldova trebuie să întreprindă pași decisivi pentru realizarea integrală a angajamentelor asumate față de organismele internaționale la capitolul asigurarea libertății presei și a libertății de exprimare.

Reglementarea deficitară a procesului decizional, cunoștințele insuficiente și nivelul scăzut al încrederii cetățenilor în rolul și importanța actelor normative, pasivitatea în aplicarea și executarea lor practică au condiționat stabilirea unor principii și modalități de asigurare a transparenței decizionale în cadrul autorităților publice și crearea, prin Legea privind transparența în procesul decizional, a unui mecanism viabil de implicare a cetățenilor și organizațiilor acestora în elaborarea și adoptarea deciziilor. Astfel, consolidarea statului democratic modern bazat pe supremația legii și pe respectarea drepturilor omului va fi asigurată prin sporirea continuă a gradului de transparență a deciziilor politice și a actelor administrative, creșterea nivelului de cultură în cooperarea cu societatea civilă și promovarea reformelor menite să sporească încrederea populației în autoritățile publice.

3. Justiția și instituțiile pentru protecția drepturilor omului

Consolidarea sistemului judecătoresc prin asigurarea independenței, imparțialității, credibilității și eficienței acestuia reprezintă o condiție indispensabilă pentru supremația legii. Măsurile necesare pentru modernizarea și eficientizarea sistemului judecătoresc trebuie să conducă nu doar la funcționarea eficientă a acestuia, dar și la aplicarea justă în practică a cadrului normativ.

Adoptarea Legii privind asistența juridică garantată de stat constituie o premisă pentru diminuarea impedimentelor economico-financiare în realizarea accesului la justiție și crearea condițiilor favorabile pentru protejarea dreptului la un proces echitabil, asigurînd accesul liber și egal la asistența juridică garantată de stat.

Este marcantă dezvoltarea alternativelor la soluționarea litigiilor judiciare, prin mediere și arbitraj, precum și dezvoltarea alternativelor la detenție, prin crearea

instituției probațiunii și diminuarea astfel a numărului de persoane aflate în locurile de detenție.

În pofida faptului că în ultimii ani Republica Moldova a înregistrat progrese în procesul de ajustare a legislației naționale la standardele internaționale, inclusiv în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, în evoluția instituțiilor democratice, în consolidarea sistemului judecătoresc, se constată existența unor factori obiectivi și subiectivi care generează încălcarea drepturilor și libertăților omului. Drept consecință a acestui fapt, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat mai multe hotărâri prin care constată încălcarea de către Republica Moldova a Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, fapt ce afectează imaginea țării pe plan internațional.

Durata excesivă a procedurilor judiciare, motivarea insuficientă a hotărârilor judecătorești, practica judiciară neuniformă, citarea necorespunzătoare, încălcarea securității raporturilor juridice și tergiversarea nejustificată a cauzelor sînt unele dintre deficiențele cu care se confruntă sistemul judiciar. Asigurarea posibilității de a contesta nerespectarea termenului rezonabil în timpul desfășurării procesului în fond poate fi determinantă pentru accelerarea examinării cauzei penale sau civile, iar acordarea satisfacției echitabile pentru prejudiciul cauzat în legătură cu tergiversarea examinării cauzei va spori responsabilitatea celor care înfăptuiesc justiția.

4. Dreptul la viață și dreptul la integritate fizică și psihică

Dreptul la viață, precum și dreptul persoanei la integritate fizică și psihică sînt drepturi naturale, inerente ființei umane, făcînd parte din categoria inviolabilităților. În pofida acestor constatări, mai există cazuri cînd aceste drepturi sînt afectate. Republica Moldova continuă să se confrunte cu fenomene sociale negative interconexe, cum ar fi tortura, alte pedepse ori tratamente crude, inumane sau degradante, violența în familie, traficul de ființe umane, care afectează cele mai vulnerabile pături ale populației.

Deși în ultimii ani se atestă unele îmbunătățiri, problemele principale din instituțiile care asigură detenția persoanelor rămîn aceleași: suprapopularea celulelor, condițiile sanitaro-igienice necorespunzătoare, calitatea proastă a asistenței medicale și a alimentației.

În timp ce se întreprind măsuri pentru înlăturarea dificultăților ce țin de suportul financiar, alte probleme depind de factorul uman: asigurarea drepturilor procesuale ale deținuților, instruirea personalului instituțiilor care asigură detenția persoanelor, crearea condițiilor pentru schimbarea în bine a atitudinii față de deținuți.

Avînd în vedere faptul că respectarea și ocrotirea integrității fizice și psihice a persoanei constituie o îndatorire primordială a statului, iar cele mai vulnerabile și expuse riscului de maltratare sînt persoanele private de libertate, Parlamentul a adoptat Legea privind controlul civil asupra respectării drepturilor omului în instituțiile care asigură detenția persoanelor, oferind asociațiilor obștești din domeniu

dreptul de a evalua gradul de respectare a drepturilor persoanelor private de libertate, condițiile de detenție și tratamentul deținuților.

O atenție sporită va fi acordată procesului de resocializare a deținuților. Luând în considerare importanța pe care o are educația în dezvoltarea individului și faptul că un procent mare de deținuți nu cunosc decât puține experiențe educaționale eficiente, iar educația în penitenciar este un mijloc important de facilitare a revenirii acestora în societate, este necesar să li se asigure tuturor deținuților accesul la educație, inclusiv la educația de bază, la formarea profesională, la activitățile culturale și de creație, ținând cont de vârsta acestora, de mediul social, economic și cultural din care provin.

Necesitatea eradicării flagelului torturii a determinat implicarea societății civile în procesul monitorizării locurilor de detenție, fiind creat mecanismul național de prevenire a torturii, format din avocatul parlamentar și consiliul consultativ de pe lângă Centrul pentru Drepturile Omului.

În vederea promovării, respectării și garantării drepturilor persoanelor afectate de violența familială, pentru dezvoltarea fiecărui membru al familiei într-un mediu lipsit de violență, este necesară consolidarea cadrului instituțional al sistemului de servicii sociale destinate prevenirii și combaterii violenței în familie. Prevenirea violenței prin măsuri active și prin implicarea tuturor actorilor sociali constituie unul dintre dezideratele actualei politici.

Traficul de ființe umane constituie o violare gravă a drepturilor omului și o atingere adusă demnității și integrității ființei umane. La ora actuală, traficul de ființe umane se prezintă drept una dintre problemele cele mai stringente. Anual se înregistrează peste 300 de cazuri de traficare a ființelor umane. Eforturile statului urmează a fi îndreptate spre protejarea și reintegrarea victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane prin acordarea serviciilor de protecție și asistență.

Deși pe parcursul ultimilor ani cadrul legislativ necesar prevenirii și combaterii acestor fenomene a fost îmbunătățit, fiind adoptate legi de bază privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, fiind amendată Legea cu privire la avocații parlamentari etc., pentru aplicarea eficientă a acestor legi se cere consolidarea continuă a mecanismelor de implementare.

5. Educație

În prezent, societatea se confruntă cu o criză a valorilor morale. Redresarea stării de spirit actuale nu va fi posibilă fără ridicarea culturii generale a individului, educarea lui în spiritul toleranței, bunăvoinței și respectului reciproc, stimularea interesului lui pentru cunoașterea drepturilor, libertăților și obligațiilor proprii, precum și a capacităților de apărare a lor. Rolul cel mai important în această privință revine procesului educațional. Unul din obiectivele procesului de educație este dezvoltarea personalității tinerilor. De la o vârstă fragedă, aceștia urmează să-și însușească noțiuni valorice care educă sentimentul civic în condițiile societății democratice, ceea ce presupune un

comportament eficient și responsabil în viața socială. În acest scop, curriculumul școlar trebuie să asigure, pe baza principiilor de flexibilitate, dar și de coerență, formarea competențelor comunicative, a gândirii critice, a deprinderilor de viață, a interesului pentru cunoașterea și promovarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, pentru cultivarea în rândurile tinerei generații a calităților generatoare de progrese în democratizarea societății.

Reformele promovate pînă în prezent în sectorul educațional au avut drept scop principal îmbunătățirea accesului la toate nivelurile de educație și îmbunătățirea calității studiilor. Accesul echitabil este important pentru antrenarea tuturor copiilor și tinerilor în procesul educațional, inclusiv a celor cu cerințe educaționale speciale, asigurându-le astfel șanse egale la o viață decentă, oportunități adecvate de angajare și participare la viața socială.

6. Munca și condițiile prielnice de muncă

Dreptul la muncă, fiind unul dintre drepturile inalienabile ale ființei umane, asigură existența și dezvoltarea persoanei. Luînd în considerare faptul că dreptul fundamental la muncă a devenit una din problemele actuale, în prezent garantarea acestui drept trebuie să se concretizeze în reglementarea unor politici de pregătire profesională adaptate la cerințele pieței muncii. Dezvoltarea continuă a resurselor umane de calitate reprezintă o condiție fundamentală pentru asigurarea competitivității economiei și pentru dezvoltarea durabilă pe termen lung. Tendințele negative care se manifestă pe parcursul ultimilor ani denotă caracterul migratoriu al forței de muncă, fapt ce implică costuri sociale în creștere și amenință cu stagnarea economiei naționale. Soluționarea problemei respective devine astfel o sarcină importantă în sporirea atractivității muncii în țară și în restructurarea sectorului educațional pentru a asigura pregătirea cadrelor în conformitate cu cerințele pieței muncii.

Avînd în vedere faptul că peste o jumătate de milion de cetățeni ai Republicii Moldova au emigrat în alte state cu scopul de a desfășura o activitate provizorie de muncă, este necesară promovarea programelor de stimulare a revenirii celor angajați la muncă peste hotare, precum și continuarea eforturilor de negociere și semnare a acordurilor bilaterale privind protejarea lucrătorilor migranți.

7. Servicii de calitate

Schimbările social-economice și libera circulație a mărfurilor au condus la stabilirea unor relații noi privind oferirea produselor și serviciilor consumatorilor, care se răsfrîng asupra securității vieții și sănătății. În ultimii ani au avut loc noi schimbări și au apărut noi factori care au influențat contactul consumatorilor cu piața. Dorința și efortul de integrare în spațiul european conduc la necesitatea reglementării relațiilor ce țin de interesele consumatorilor naționali.

Consumatorul, în calitatea sa de purtător al cererii de mărfuri și servicii, joacă un rol important în mecanismul de piață, fiind în același timp elementul de referință

al tuturor acțiunilor întreprinse atât de producător, cât și de comerciant. Protecția consumatorilor, fiind o componentă de bază a programelor de protecție socială, este destinată asigurării și ameliorării încontinuu a respectării intereselor acestora.

8. Ocrotirea sănătății

Republica Moldova a obținut succese considerabile în ceea ce privește indicatorii esențiali de sănătate precum diminuarea ratei mortalității infantile și creșterea speranței de viață la naștere. În perioada 2000–2010 s-a constatat o reducere semnificativă a mortalității infantile de la 18,4 la 11,8 de decese la 1000 de născuți vii. Cu toate acestea, indicatorii respectivi continuă să fie nefavorabili în raport cu media europeană.

În ultima perioadă s-a îmbunătățit accesul populației la serviciile de sănătate. Aceasta se datorează implementării reformei în medicina primară și introducerii asigurării obligatorii de asistență medicală. Deși în ultimii ani acumulările la bugetul public național pentru sănătate au sporit esențial, acestea deocamdată nu asigură nevoia de servicii medicale de bază ale populației și includerea acestora în schema de asigurare obligatorie de asistență medicală. Mai mult, posibilitățile materiale diferite ale populației care se confruntă cu probleme de sănătate creează impedimente economico-financiare la accesul serviciilor medicale acoperite de asigurarea obligatorie de asistență medicală, urmînd a se crea condiții pentru formarea unui climat echitabil de acces la serviciile în cauză.

Un aspect dramatic este sporirea mortalității populației apte de muncă, acest indicator depășind considerabil indicatorii statelor membre ale Uniunii Europene. Printre factorii principali de risc pentru sănătatea populației țării sînt consumul de alcool, de tutun, precum și consumul ilicit de droguri și al altor substanțe psihotrope. Aceste practici au drept consecință afectarea stării de sănătate, cronicizarea maladiilor, invaliditatea și mortalitatea prematură. În ultimii ani au fost reduse sau chiar stopate programele de informare privind daunele provocate de viciul alcoolului, al tutunului și al drogurilor asupra persoanei și asupra întregii societăți, deși impactul acestor programe asupra populației era unul pozitiv.

Sporirea calității serviciilor medicale în vederea asigurării accesului cetățenilor la medicină este un imperativ al timpului. Grijă față de sănătatea populației reprezintă un obiectiv de importanță primordială în politica oricărui stat, deoarece sănătatea este valoarea cea mai de preț și componenta indispensabilă a dezvoltării și prosperării societății. Resursele umane sănătoase, avînd un potențial fizic și intelectual înalt, reprezintă principala sursă a avansării economice și a modernizării țării.

9. Protecția socială

Obligația statului este de a crea un cadru legal care ar permite garantarea unei protecții sociale corespunzătoare. În acest sens, se impune aplicarea de noi mecanisme de protecție socială a categoriilor de populație cu venituri mici, precum și crearea unor

servicii sociale de calitate pentru susținerea grupurilor de persoane aflate în dificultate, toate acestea necesitând elaborarea cadrului normativ adecvat pentru implementarea sistemului integrat de servicii de asistență socială și a standardelor minime de calitate. Dezvoltarea serviciilor sociale comunitare pentru persoanele aflate în situații de risc constituie o prioritate națională, care va contribui la reducerea numărului de persoane plasate în instituții sociale și menținerea acestora în comunitate prin oferirea serviciilor de îngrijire și recuperare fizică și psihologică axate pe model familial.

Reformarea sistemului de protecție socială a persoanelor cu dizabilități presupune schimbarea modului de stabilire a invalidității și crearea unor premise de oferire eficientă a mijloacelor de protecție socială. Modificarea conceptuală a sistemului de evaluare a persoanelor cu dizabilități se impune pentru o evaluare mai obiectivă a capacității lor de muncă, oferindu-li-se un complex de servicii de reabilitare medicală, socială și profesională.

10. Mediul înconjurător

Starea factorilor de mediu din Republica Moldova nu poate fi în prezent caracterizată drept una favorabilă și aptă să ofere omului un mediu de viață sănătos și durabil. Principalele probleme rezultă din impactul negativ al poluării apelor, aerului și solului asupra sănătății populației.

O îngrijorare deosebită suscită existența riscurilor pentru resursele acvatice, care au o importanță deosebită pentru viața și sănătatea populației, dar și pentru funcționarea ecosistemelor, și care sînt o condiție indiscutabilă a dezvoltării durabile a economiei țării și a securității statului. Sursele de apă potabilă, în mare majoritate, nu corespund standardelor și cerințelor de calitate a apei potabile după unii parametri chimici și microbiologici. Se cere urgent întreprinderea unor acțiuni susținute din partea statului pentru redresarea situației și pentru asigurarea dreptului populației la apă potabilă de calitate, accesibilă și în volum suficient.

Efectele negative asupra mediului ambiant și asupra sănătății populației provocate de gestionarea inadecvată a deșeurilor și substanțelor chimice toxice în diverse sectoare ale economiei trezesc în ultimii ani îngrijorări tot mai serioase la nivel național și local. Constituirea unui sistem de management durabil al substanțelor chimice în Republica Moldova va reduce deficiențele vizibile în domeniul gestionării substanțelor chimice toxice, va diminua riscurile pe care acestea le prezintă pentru mediul înconjurător și pentru sănătatea populației. Este extrem de necesar să se asigure continuitatea acțiunilor statului și în managementul poluanților organici persistenti, al eliminării acestora din componentele mediului și din echipamente, de asemenea, să se planifice și realizeze acțiuni de remediere a solurilor contaminate.

Măsurile de asigurare a dreptului la un mediu sănătos vor include crearea condițiilor de adaptare la schimbările climatice și de protecție și conservare a diversității biologice. Aceste măsuri vor include și acțiuni de asigurare a dreptului de a beneficia de resursele naturale, inclusiv de spațiile verzi. Orientarea strategică spre promovarea unei creșteri economice verzi în toate sectoarele economiei naționale va

contribui considerabil la atingerea obiectivelor de dezvoltare social-economică durabilă, factor care va asigura un mod de viață decent populației țării.

11. Prevenirea și combaterea discriminării

Principiul nediscriminării este un pilon important al politicii sociale comunitare, iar egalitatea oportunităților reprezintă cadrul necesar pentru realizarea politicii sociale la nivel național și european. Existența normelor care instituie garanții eficiente împotriva discriminării și practicilor discriminatorii este absolut necesară într-o societate democratică. Cadrul legal național conține prevederi inserate în diferite acte legislative care interzic discriminarea pe diverse criterii, dar se impune consolidarea și ajustarea acestuia conform normelor internaționale pentru promovarea bunelor practici de conduită nediscriminatorie.

Se atestă multiple forme de discriminare care se produc de facto pe motive de apartenență socială, vîrstă, dizabilitate etc. Diverse studii demonstrează că politicile actuale necesită o reevaluare în vederea îmbunătățirii și adoptării unor politici noi. Cadrul instituțional privind identificarea și facilitarea prevenirii și combaterii discriminării este subdezvoltat, acestuia îi lipsesc capacitățile și deprinderile necesare.

O componentă esențială în garantarea realizării drepturilor omului și a valorilor unei democrații prospere este elaborarea și promovarea unei politici constructive și tolerante față de minoritățile naționale.

Deși se depun eforturi importante în vederea creării unui cadru juridic eficient în domeniul protecției drepturilor minorităților naționale, totuși există încă mari deficiențe în ceea ce privește transpunerea lor în viață. Politicile lingvistice în domeniul educației eșuează la capitolul formarea deprinderilor lingvistice adecvate necesare pentru integrarea fie în spațiul public, fie în spațiul privat din perspectiva cunoașterii active a limbii de stat, dar și a limbilor native. Un procent semnificativ al reprezentanților minorităților lingvistice își doresc ca copiii lor să învețe în cadrul unui proces de școlarizare multilingv, în care limba de stat, dar și limba nativă nu doar să fie studiate ca obiecte separate, dar să fie limbi de predare a altor obiecte. Insuficient promovate sînt și cursurile pentru adulți de studiere a limbii de stat.

Armonizarea relațiilor interetnice constituie un deziderat al prezentului și al viitorului. Un rol deosebit în reglementarea relațiilor interetnice îl au promovarea respectului față de diversitatea culturală a poporului, depășirea xenofobiei, a discriminării și a prejudecăților etnice. În acest context se înscrie promovarea unui pachet flexibil de politici pentru facilitarea integrării minorităților în societate, dar și pentru dezvoltarea și cultivarea identității acestora.

Pentru a asigura exercitarea în condiții egale a drepturilor de către femei și bărbați în sferile politică, economică, socială, culturală și în alte sfere ale vieții, precum și pentru prevenirea sau eliminarea tuturor formelor de discriminare după criteriul de sex, a fost adoptată Legea cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați. În calitate de organ consultativ și coordonator al politicii statului

privind asigurarea drepturilor și șanselor egale între sexe a fost creată Comisia guvernamentală pentru egalitate între femei și bărbați.

Având în vedere că eliminarea discriminărilor după criteriul de sex este una dintre condițiile necesare pentru construirea unei societăți echitabile și pentru evoluția spre progres, este necesară implicarea efectivă a autorităților pentru fortificarea, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, a acestui segment al politicii sociale.

12. Drepturile copilului

Instituția familiei, ca element natural și fundamental al societății și ca climat favorabil pentru dezvoltarea armonioasă a personalității copilului, a înregistrat schimbări esențiale pe parcursul ultimilor ani. Totodată, în condițiile crizei social-economice, instituția familiei se confruntă cu dificultăți stimulate inclusiv de procesul migrației, dezmembrarea familiilor și abandonul copiilor. Se cere o implicare mai eficientă a statului în vederea responsabilizării părinților de a-și onora obligațiile, întrucât dificultățile și omisiunile, inclusiv de ordin educațional, din cadrul familiei generează un comportament neadecvat al copilului, favorizând delincvența juvenilă.

În prezent, rămâne a fi critică situația copiilor orfani și a celor rămași fără îngrijire părintească. Printre cauzele principale de sporire a numărului acestor categorii de copii sînt: diminuarea prestigiului social al familiei, situația economică precară, lipsa spațiului locativ, migrația masivă a populației, numărul copiilor născuți în afara căsătoriei și numărul sporit al părinților care duc un mod de viață antisocial. Statul urmează să întreprindă măsuri pentru protecția prioritară a copiilor aflați în situații dezavantajate și să soluționeze problemele acute cu care se confruntă aceștia, în special din considerentele lipsei spațiului locativ, imposibilității accederii în instituțiile de învățămînt și a încadrării în cîmpul muncii.

Premisa pentru prosperarea statului și perpetuarea democrației este investirea morală, socială și culturală în generațiile viitoare și asigurarea unui regim special de asistență a copiilor și tinerilor pentru realizarea drepturilor, intereselor și necesităților lor.

Statele membre ale Consiliului Europei au fost îndemnate să transforme drepturile copilului într-o prioritate politică, inclusiv prin instituirea unui mediator (ombudsman) pentru copii, care să asigure garanții de independență și de competență necesare pentru o reală promovare a destinului copilului. În acest context, în anul 2008 a fost creată instituția avocatului parlamentar pentru protecția drepturilor copilului, asistat în exercitarea atribuțiilor sale de Serviciul pentru protecția drepturilor copilului, în calitate de subdiviziune specializată din cadrul Centrului pentru Drepturile Omului.

13. Drepturile omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova

În pofida dificultăților generate de perpetuarea conflictului transnistrean în calea exercitării dreptului suveran al Republicii Moldova asupra regiunii transnistrene, autoritățile moldovenești continuă să urmărească riguros evoluția situației privind drepturile omului în această regiune și să promoveze, în măsura posibilităților, acțiuni pozitive în acest sens.

Un rol aparte în monitorizarea și evaluarea situației privind drepturile omului în regiunea transnistreană, inclusiv în formularea unor concluzii și recomandări pertinente, îi revine Comisiei naționale pentru elaborarea rapoartelor ~~țării~~ și periodice privind implementarea convențiilor internaționale la care Republica Moldova este parte, Comisiei drepturile omului și relații interetnice a Parlamentului, avocaților parlamentari, ministerelor și departamentelor de resort. Instituțiile de stat cooperează coerent cu reprezentanții societății civile, cu organizațiile internaționale și cu mijloacele de informare în masă care aduc o contribuție valoroasă la atingerea obiectivelor urmărite.

Continuă să fie prioritară sensibilizarea structurilor internaționale, în special a Organizației Națiunilor Unite, a Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, a Uniunii Europene și Consiliului Europei, precum și a misiunilor diplomatice, asupra încălcărilor drepturilor omului în regiunea transnistreană în vederea redresării situației în acest domeniu.

14. Educația și informarea cu privire la drepturile omului

Instruirea ca mijloc de sporire a aptitudinilor constituie un deziderat indispensabil, ce trebuie susținut continuu pentru consolidarea managementului resurselor umane prin formarea inițială și permanentă a personalului, prin adaptarea pregătirii profesionale la cerințele și standardele internaționale, prin perfecționarea abilităților de comunicare cu publicul larg etc. Pregătirea insuficientă a personalului din instituțiile publice discreditează funcția publică și compromite imaginea autorităților publice.

Depășirea situațiilor nefaste și sporirea protecției drepturilor omului reclamă atât eforturi din partea statului și a societății civile, cât și din partea fiecărui cetățean în parte. Doar prin eforturi comune se poate contribui la consolidarea societății, depășirea controverselor politice, ridicarea nivelului de moralitate în societate și formarea spiritului de solidaritate, fără de care sînt imposibile transpunerea în viață a reformelor și obținerea schimbărilor majore în societate.

Cultura juridică este o parte componentă a culturii unui popor și determină starea calitativă a vieții juridice a societății, comportamentul grupurilor sociale, al factorilor de decizie, al fiecărui individ, precum și gradul de garantare din partea statului și societății civile a drepturilor și libertăților cetățeanului. În această ordine de idei, este necesară consolidarea eforturilor mediului academic, ale societății civile și ale structurilor de stat, asigurîndu-se astfel o consecutivitate și durabilitate a procesului de educare și informare cu privire la drepturile omului.

Capitolul III

Obiectivele Planului de acțiuni

Planul de acțiuni urmărește dezvoltarea culturii drepturilor omului în Republica Moldova. Scopul primar este asigurarea protecției și promovării drepturilor inalienabile și imprescriptibile ale cetățenilor garantate de Constituția Republicii Moldova, afirmate, proclamate și consacrate prin instrumentele internaționale la care statul nostru este parte.

Planul de acțiuni conține măsuri pentru consolidarea drepturilor politice, civile, economice, sociale și culturale într-o formă structurată. Obiectivele Planului de acțiuni reprezintă continuitatea politicilor privind:

- a) aderarea la instrumentele internaționale în domeniul drepturilor omului;
- b) ajustarea legislației naționale la standardele internaționale în domeniul drepturilor omului;
- c) asigurarea accesului liber la justiție;
- d) perfecționarea mecanismelor naționale de apărare a drepturilor omului;
- e) asigurarea apărării eficiente a drepturilor politice, civile, economice, sociale și culturale;
- f) consolidarea protecției minorităților naționale și grupurilor etnice, precum și a categoriilor de populație aflate în dificultate din cauza vârstei, dependenței sociale sau a altor împrejurări (minori, deținuți, migranți);
- g) sporirea nivelului de pregătire profesională, culturală, morală și disciplinară a cetățenilor în domeniul drepturilor omului.

Obiectivele Planului de acțiuni se rezumă la ameliorarea situației în domeniul drepturilor omului, sporirea culturii juridice, creșterea nivelului de trai al populației și eradicarea factorilor negativi care stagnează progresul și subminează realizarea în volum deplin a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Capitolul IV

Monitorizarea implementării Planului de acțiuni

Tabelul care este parte integrantă a acestui Plan de acțiuni prezintă în detaliu măsurile și etapele realizării obiectivelor trasate, resursele financiare necesare și cele existente pentru executarea acțiunilor.

Implementarea Planului de acțiuni va fi monitorizată prin intermediul indicatorilor de progres, care demonstrează gradul de realizare și impactul obiectivelor preconizate. Procesul de monitorizare va include și aprecierea modului în care sînt implementate acțiunile din plan, raportul dintre acțiunile realizate și obiectivele formulate, precum și măsura în care politicile abordate produc rezultatele scontate.

Succesul implementării Planului de acțiuni este condiționat de atitudinea responsabilă a structurilor statale, de implicarea activă a societății civile și de interesul sporit al fiecărui individ în parte.

1. Organizarea procesului de monitorizare

Procesul de monitorizare și evaluare a implementării Planului de acțiuni este complex și se realizează în conformitate cu principiile legalității, responsabilității, transparenței, publicității și participației active.

Procesul de monitorizare și evaluare a implementării Planului de acțiuni este coordonat de către Comisia responsabilă pentru implementarea Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pe anii 2011–2014 (în continuare – *Comisia națională*), cu suportul tehnic al Cancelariei de Stat și al Ministerului Justiției, precum și de Comisia drepturile omului și relații interetnice a Parlamentului.

În procesul de activitate, Comisia națională:

- a) coordonează implementarea Planului de acțiuni;
- b) elaborează recomandări pentru autoritățile publice cu privire la implementarea Planului de acțiuni;
- c) evaluează gradul de implementare a Planului de acțiuni;
- d) examinează rapoartele privind implementarea Planului de acțiuni în diferite domenii;
- e) informează opinia publică despre evoluția realizării obiectivelor incluse în Planul de acțiuni;
- f) colaborează cu organizațiile internaționale, organizațiile necomerciale și cu mass-media.

În cadrul autorităților publice, monitorizarea se realizează de către coordonatorul în domeniul drepturilor omului sau, după caz, de către persoana desemnată responsabilă pentru domeniul vizat.

Persoana responsabilă de monitorizarea Planului de acțiuni:

- a) elaborează anual planul intern de acțiuni al autorității publice în domeniul drepturilor omului;
- b) participă la planificarea activităților de implementare a Planului de acțiuni de către subdiviziunile structurale ale autorității publice și de către instituțiile subordonate ei;
- c) monitorizează procesul de realizare a Planului de acțiuni;
- d) exercită controlul asupra executării deciziilor conducerii autorității publice privind implementarea Planului de acțiuni;
- e) formulează, după caz, propuneri pentru înlăturarea neajunsurilor depistate;
- f) elaborează raportul privind implementarea Planului de acțiuni.

2. Procesul de monitorizare

Monitorizarea continuă

Monitorizarea are o importanță decisivă, fiind un mecanism care permite verificarea eficienței măsurilor adoptate pentru reducerea impactului negativ asupra drepturilor omului și verificarea modului în care obiectivele realizate produc efectele scontate.

Comisia națională va avea sarcina de a urmări impactul obiectivelor realizate sau în curs de realizare și de a examina trimestrial implementarea Planului de acțiuni, precum și cauzele ce compromit obținerea rezultatelor scontate. În cadrul ședințelor sale, Comisia națională va evalua gradul de implementare a Planului de acțiuni pe domenii concrete, solicitând informația relevantă de la autoritățile publice responsabile. Deciziile Comisiei naționale vor fi aduse la cunoștința autorităților vizate, iar rezumatul lucrărilor sale va fi făcut public.

În vederea perfecționării inițiativelor și în funcție de progresul implementării acțiunilor, de rezultatele obținute și de schimbările de context, Planul de acțiuni va fi revizuit. Procesul de actualizare a Planului de acțiuni va fi coordonat și supravegheat de către Comisia națională.

Evaluarea anuală

Autoritățile publice desemnate responsabile vor întreprinde măsuri eficiente pentru realizarea integrală a prevederilor Planului de acțiuni și vor prezenta Ministerului Justiției anual, pînă la data de 1 februarie, informația privind rezultatele obținute conform obiectivelor trasate de Planul de acțiuni.

Ministerul Justiției va prezenta Cancelariei de stat, către data de 1 martie al fiecărui an, informația compilată privind rezultatele obținute de către autoritățile publice desemnate responsabile de implementarea Planului de acțiuni.

Cancelaria de stat va evalua implementarea Planului de acțiuni și va înainta Comisiei naționale informația corespunzătoare.

Guvernul va publica și va prezenta Parlamentului anual, pînă la data de 1 aprilie, un raport consolidat de progres în implementarea Planului de acțiuni. Pentru dezbateră raportului de progres vor fi organizate conferințe anuale.

Raportul consolidat de progres în implementarea Planului de acțiuni va fi prezentat de Comisia parlamentară drepturile omului și relații interetnice în plenul Parlamentului.

Capitolul V

Sursele de finanțare a Planului de acțiuni

Implementarea eficientă a Planului de acțiuni este condiționată de planificarea financiară obiectivă, evaluarea corectă a costurilor acțiunilor și identificarea surselor de finanțare.

Planul de acțiuni va fi finanțat din următoarele surse:

- a) bugetul public național;
- b) mijloacele financiare ale organizațiilor internaționale;
- c) mijloacele financiare ale organizațiilor necomerciale;
- d) mijloacele financiare ale societăților comerciale;
- e) donațiile oferite de persoane fizice.

Autoritățile publice vor revizui anual costurile acțiunilor reieșind din priorități, posibilități financiare și din rezultatele evaluării.

PARTEA A II-A

Nr. d/o	Obiective	Acțiuni	Perioada de executare	Surse de finanțare (mii lei)		Responsabili	Parteneri	Indicatori de progres
				bugetare	alte surse			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Aderarea la instrumentele juridice internaționale în domeniul drepturilor omului								
1.	Semnarea și ratificarea instrumentelor juridice internaționale în domeniul drepturilor omului	1) a) Semnarea Protocolului adițional la Convenția Consiliului Europei pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, cu privire la autoritățile de control și fluxul transfrontalier al datelor	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor; Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene		Protocol semnat
		b) Elaborarea proiectului de lege pentru ratificarea Protocolului adițional la Convenția Consiliului Europei pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, cu privire la autoritățile de control și fluxul transfrontalier al datelor	Anul 2011				Proiect de lege elaborat	
		2) a) Elaborarea proiectului de lege pentru ratificarea Protocolului adițional la Convenția europeană privind drepturile omului și biomedicina vizînd testele genetice în scopuri medicale	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene		Proiect de lege elaborat
		b) Elaborarea proiectului de lege pentru ratificarea Protocolului adițional la Convenția europeană privind drepturile omului și biomedicina referitor la cercetarea biomedicală	Anul 2012					Proiect de lege elaborat

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		3) Elaborarea proiectului de lege pentru ratificarea Convenției Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și abuzului sexual	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene		Proiect de lege elaborat
		4) Efectuarea unui studiu privind oportunitatea ratificării Cartei europene a limbilor regionale și minoritare	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Biroul Relații Interetnice; Ministerul Educației; Academia de Științe a Moldovei	Organizațiile neguvernamentale (în continuare – ONG)	Studiu efectuat și, după caz, proiect de lege elaborat
		5) Efectuarea unui studiu privind ratificarea Convenției Consiliului Europei asupra relațiilor personale care privesc copiii	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	ONG	Studiu efectuat și, după caz, proiect de lege elaborat
		6) a) Semnarea Convenției Consiliului Europei privind adopția de copii b) Elaborarea proiectului de lege privind ratificarea Convenției Consiliului Europei privind adopția de copii	Anul 2011 Anul 2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene		Convenție semnată Proiect de lege elaborat

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		7) Efectuarea unui studiu privind oportunitatea ratificării Convenției Comunității Statelor Independente privind asigurarea drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Biroul Relații Interetnice	ONG	Studiu efectuat și, după caz, proiect de lege elaborat
		8) Efectuarea unui studiu privind oportunitatea recunoașterii competenței Comitetului ONU pentru eliminarea discriminării rasiale de a examina plângeri de la persoane aflate în jurisdicția Republicii Moldova în conformitate cu art. 14 din Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Biroul Relații Interetnice; Ministerul Justiției	ONG	Studiu efectuat și, după caz, proiect de lege elaborat
		9) Elaborarea proiectului de lege privind ratificarea Convenției ONU privind statutul apatrizilor	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; Ministerul Justiției; Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	ONG	Proiect de lege elaborat
		10) Elaborarea proiectului de lege privind ratificarea Convenției ONU privind reducerea cazurilor de apatridie	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; Ministerul Justiției; Ministerul Tehnologiei	ONG	Proiect de lege elaborat

1	2	3	4	5	6	7	8	9
						Informației și Comunicațiilor		
2.	Examinarea situației din Republica Moldova prin mecanismul de evaluare periodică universală (UPR)	<p>1) a) Definitivarea Raportului național de evaluare;</p> <p>b) Organizarea unei conferințe naționale pentru examinarea situației drepturilor omului în Republica Moldova și prezentarea Raportului național de evaluare;</p> <p>c) Susținerea Raportului național de evaluare în cadrul Consiliului ONU pentru Drepturile Omului;</p> <p>d) Examinarea recomandărilor preliminare ale Consiliului ONU pentru Drepturile Omului pe marginea Raportului de evaluare a Republicii Moldova;</p> <p>e) Difuzarea recomandărilor finale ale Consiliului ONU pentru Drepturile Omului pe marginea Raportului de evaluare a Republicii Moldova în vederea implementării</p>	<p>Anul 2011</p> <p>Anul 2011</p> <p>Anul 2011</p> <p>Anul 2012</p> <p>Anul 2012</p>	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; Cancelaria de Stat; Comisia drepturile omului și relații interetnice a Parlamentului	ONG	Raportul de evaluare prezentat
		2) Actualizarea Planului de acțiuni în domeniul drepturilor omului prin prisma recomandărilor finale ale Consiliului ONU pentru Drepturile Omului pe marginea Raportului de evaluare a Republicii Moldova	Anul 2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Comisia drepturile omului și relații interetnice a Parlamentului	ONG	Planul de acțiuni actualizat
2. Asigurarea accesului la informație, a libertății de exprimare, a libertății întrunirilor și a libertății de asociere								
3.	Asigurarea libertății de întruniri pașnice	1) Instruirea și perfecționarea profesională a judecătorilor și procurorilor în vederea asigurării respectării drepturilor omului în timpul întrunirilor	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Institutul Național al Justiției; Consiliul Superior al Magistraturii; Consiliul Superior al Procurorilor		Numărul de judecători și procurori instruiți

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) Instruirea polițiștilor în vederea asigurării ordinii publice pe timpul desfășurării întrunirilor	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne		Numărul de polițiști instruiți
		3) Organizarea de mese rotunde cu participarea reprezentanților societății civile, organelor de poliție și altor autorități publice în vederea familiarizării acestora cu legislația privind întrunirile	Permanent	40,0		Ministerul Justiției; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Numărul de mese rotunde organizate, numărul de participanți
		4) Elaborarea pentru polițiști a recomandărilor privind asigurarea ordinii publice pe timpul desfășurării întrunirilor conform Legii privind întrunirile	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Recomandări elaborate și distribuite
		5) Identificarea și investigarea cazurilor de încălcare a legislației privind întrunirile și sancționarea persoanelor care se fac vinovate de comiterea acestor încălcări	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală		Numărul de cazuri intentate. Numărul de persoane sancționate și tipurile de sancțiuni aplicate
		6) Organizarea audierilor în Parlament cu privire la implementarea Legii privind întrunirile	Anual			Comisiile parlamentare; Ministerul Afacerilor Interne		Avizul cu recomandări al comisiei parlamentare aprobat
4.	Asigurarea libertății de asociere	Inițierea procedurii de completare a Constituției cu dispoziții privind asigurarea libertății de asociere	Anii 2011–2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției		Proiectul de lege elaborat
5.	Promovarea dreptului la informare și asigurarea transparenței procesului decizional	1) Instruirea angajaților autorităților publice cu privire la dreptul cetățenilor de a avea acces la informație	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile publice centrale și locale; Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova	ONG	Numărul de angajați ai autorităților publice instruiți

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) Desfășurarea campaniilor de sensibilizare a populației, de promovare a cunoștințelor juridice, a formelor, metodelor și condițiilor de solicitare și furnizare a informațiilor oficiale, de participare publică la procesul decizional, inclusiv în cadrul Zilelor dreptului de a ști	Anual, lunile septembrie– octombrie	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile publice centrale și locale	ONG	Numărul de campanii de informare desfășurate, tipurile de campanii și categoriile de beneficiari
		3) Evaluarea gradului de implementare a Legii privind transparența în procesul decizional, efectuată de autoritățile publice	Anual	În limita alocațiilor bugetare		Cancelaria de Stat	ONG	Raport de evaluare efectuat
		4) Facilitarea accesului la datele statistice, asigurându-se protecția informației confidențiale	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Biroul Național de Statistică	ONG	Numărul de beneficiari și modalitățile de acces la datele statistice
		5) Informarea publicului (prin afișarea informației pe panouri informative, pe paginile web ale autorităților publice etc.) despre modul de depunere și examinare a petițiilor, contestarea acțiunilor și deciziilor autorităților publice sau ale persoanelor competente, precum și despre programul de audiențe cu cetățenii	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile publice centrale și locale		Informație plasată și accesibilă publicului
		6) Asigurarea unui control intern eficient pentru a verifica respectarea legislației la primirea, evidența, examinarea și soluționarea petițiilor	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile publice centrale și locale		Numărul de încălcări diminuat la primirea, evidența, examinarea și soluționarea petițiilor, procentul de adresări repetate ale petițiilor

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		7) Plasarea și actualizarea informației de interes public pe paginile web ale autorităților publice	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile publice centrale și locale		Tipuri de informații plasate; data ultimei actualizări
		8) Elaborarea, de către autoritățile publice centrale și locale, a listelor informațiilor de interes public ce urmează a fi plasate obligatoriu pe paginile web ale acestora	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile publice centrale și locale		Listele informațiilor de interes public elaborate și plasate pe paginile web
		9) Elaborarea programului de digitizare a materialelor consacrate drepturilor omului aflate în Biblioteca Națională, la Academia de Științe a Moldovei, la Serviciul de Stat de Arhivă, în instituțiile educaționale și în posesia organelor de drept	Anul 2013	În limita alocațiilor bugetare		Academia de Științe a Moldovei; Ministerul Educației; Ministerul Culturii; Serviciul de Stat de Arhivă; Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor		Program elaborat
6.	Asigurarea activității mijloacelor de informare în masă	1) Asigurarea transparenței procesului de acordare a licențelor și frecvențelor radio	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Consiliul Coordonator al Audiovizualului		Indicele percepției publice
		2) Revizuirea cadrului normativ privind acreditarea jurnaliștilor străini	Anul 2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	ONG	Cadru normativ modificat
		3) Investigarea și sancționarea cazurilor de intimidare a jurnaliștilor	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală		Numărul de cauze intentate și de sancțiuni aplicate
		4) Efectuarea unui studiu privind legislația ce reglementează activitatea mijloacelor de informare în masă prin prisma standardelor europene	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Consiliul Coordonator al Audiovizualului	ONG	Studiu efectuat și, după caz, propuneri prezentate privind amendarea legislației

1	2	3	4	5	6	7	8	9
3. Consolidarea justiției și a instituțiilor pentru protecția drepturilor omului								
7.	Asigurarea accesului la justiție	1) Inițierea procedurii de completare a legislației cu dispoziții privind introducerea recursului individual la Curtea Constituțională	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Consiliul Superior al Magistraturii; Procuratura Generală		Proiect de lege elaborat
		2) Promovarea proiectului de lege privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției		Lege adoptată
8.	Implementarea prevederilor Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale	1) Amendarea legislației prin prisma hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului în cauze privind Republica Moldova sau privind alte state	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Procuratura Generală; Consiliul Superior al Magistraturii; Centrul pentru Drepturile Omului		Cadru normativ amendat (după caz)
		2) Efectuarea unui studiu privind oportunitatea excluderii din Codul de procedură penală sau a limitării temeiurilor pentru recursul în anulare	Anul 2013	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Procuratura Generală; Consiliul Superior al Magistraturii		Studiu efectuat și, după caz, propuneri prezentate privind amendarea legislației

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		3) Examinarea legislației, a practicilor altor state și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului în vederea identificării unor reglementări similare în materie de antecedente penale și determinarea efectului acestora asupra statutului persoanei	Anul 2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală; Consiliul Superior al Magistraturii	ONG	Studiu efectuat și, după caz, propuneri prezentate privind amendarea legislației
		4) Efectuarea unui studiu al legislației și al practicilor altor state în vederea determinării oportunității de reducere a termenului de reținere a persoanei	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală; Serviciul Vamal; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției	ONG	Studiu efectuat și, după caz, propuneri prezentate privind amendarea legislației
		5) Analiza legislației și practicii electorale naționale în vederea identificării problemelor și lacunelor existente, de asemenea, examinarea comparativă a legislației și practicilor altor state, precum și a recomandărilor organismelor internaționale, pentru a determina oportunitatea modificării cadrului normativ existent	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Comisia Electorală Centrală		Studiu efectuat și, după caz, propuneri prezentate privind amendarea legislației
		6) Sporirea responsabilității persoanelor ale căror acțiuni au condus la încălcarea drepturilor omului prin înaintarea acțiunii în regres conform legislației în vigoare	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Procuratura Generală; Ministerul Justiției; Ministerul Finanțelor; Consiliul Superior al Magistraturii		Numărul de acțiuni în regres înaintate

1	2	3	4	5	6	7	8	9
9.	Eficientizarea sistemului de justiție pentru minori	1) Instruirea judecătorilor și procurorilor cu privire la extinderea aplicării măsurilor alternative la detenție pentru minori	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Institutul Național al Justiției; Consiliul Superior al Magistraturii; Consiliul Superior al Procurorilor		Numărul de seminare organizate și de persoane instruite
		2) Asigurarea implementării prevederilor legale ce obligă organul de urmărire penală și instanța de judecată să solicite organului de probațiune întocmirea referatului prezentențial de evaluare psihosocială a personalității bănuیتului, învinuitului sau a inculpatului minor	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; Serviciul Vamal; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Consiliul Superior al Magistraturii		Numărul de referate prezentențiale solicitate și întocmite
		3) Monitorizarea aplicării legislației în cauzele cu participarea minorilor și elaborarea recomandărilor pe marginea încălcărilor depistate	Permanent	60,0	60,0	Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Rapoarte de monitorizare întocmite. Practici modificate în funcție de recomandări
		4) Organizarea activităților de instruire continuă a actorilor implicați în procesul penal cu participarea minorilor (judecător, procuror, avocat, consilier de probațiune, ofițer de urmărire penală, pedagogi etc.) prin desfășurarea unor seminare mixte cu accent pe standardele și procedurile justiției pentru	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Institutul Național al Justiției; Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Justiției; Serviciul Vamal; Centrul pentru Combaterea	ONG	Numărul de seminare de instruire realizate. Numărul de persoane instruite, cu dezagregarea datelor pe funcțiile deținute

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		minori, abilitățile și cunoștințele specifice pentru lucrul cu minorii				Crimelor Economice și Corupției; Consiliul Superior al Magistraturii; Uniunea Avocaților; Ministerul Educației; Centrul pentru Drepturile Omului		
		5) Dezvoltarea serviciilor comunitare pentru prevenirea delincvenței juvenile	Anii 2011–2014	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile administrației publice locale; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Numărul de localități în care au fost dezvoltate serviciile
10.	Asigurarea funcționării sistemului de probațiune	1) Elaborarea programelor comunitare de reintegrare socială	Anul 2011	127,0		Ministerul Justiției	ONG	Numărul și categoriile de programe elaborate și implementate, numărul de beneficiari
		2) Monitorizarea implementării măsurilor alternative la detenție și a respectării drepturilor persoanelor cărora li s-au aplicat astfel de măsuri	Permanent	200,0		Ministerul Justiției; autoritățile administrației publice locale	ONG	Rapoarte de monitorizare întocmite. Practici modificate în funcție de recomandări
11.	Dezvoltarea metodelor alternative de soluționare a conflictelor	1) Desfășurarea campaniilor de informare a populației cu privire la esența și procedura de mediere	Anii 2011–2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției	ONG	Numărul de campanii de informare desfășurate, tipurile de campanii și categoriile de beneficiari

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) Organizarea activității de mediere în unitățile administrativ-teritoriale prin implementarea programelor-pilot	Anii 2011–2013	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției	ONG	Numărul de mediatori atestați care activează în unitățile administrativ-teritoriale, numărul de beneficiari
		3) Evaluarea implementării Legii cu privire la mediere	Anual	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției	ONG	Raport de evaluare și, după caz, propuneri prezentate privind îmbunătățirea situației. Practici modificate în funcție de recomandări
		4) Efectuarea unui studiu privind implementarea medierii garantate de stat în cauzele penale	Anii 2011–2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Procuratura Generală; Consiliul Superior al Magistraturii	ONG	Studiu efectuat și, după caz, propuneri prezentate privind îmbunătățirea situației. Practici modificate în funcție de recomandări
12.	Desfășurarea urmăririi penale în condiții adecvate	1) Analiza practicii de aplicare a măsurilor procesuale de constrângere și întocmirea rapoartelor cu date statistice	Anual	În limita alocațiilor bugetare		Consiliul Superior al Magistraturii; Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției		Rapoarte publicate și, după caz, propuneri prezentate privind îmbunătățirea situației. Practici modificate în funcție de recomandări
		2) Amenajarea în incinta organelor de urmărire penală a unor încăperi destinate audierii participanților la cauza penală	Anii 2011–2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Serviciul Vamal		Număr de încăperi amenajate/create. Identificarea instituțiilor care au amenajat/creat astfel de încăperi

1	2	3	4	5	6	7	8	9
13.	Implementarea sistemului de asistență juridică primară	1) Elaborarea și testarea sistemului de asistență juridică primară prin parajuriști comunitari și/sau integrați în rețeaua de asistență socială	Anii 2011–2012	În limita alocațiilor bugetare		Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Ministerul Justiției; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Sistem elaborat și testat. Schema de extindere la nivel național elaborată
		2) Elaborarea și testarea mecanismului de asistență juridică primară acordată de asociațiile obștești	Anii 2011–2013		800,0	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Ministerul Justiției	ONG	Mecanism elaborat, testat și aprobat
		3) Instituționalizarea sistemului de asistență juridică primară garantată de stat	Anul 2012	2 500,0	500,0	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Ministerul Justiției	ONG	Sistemul complex de asistență juridică primară funcțional
14.	Consolidarea capacităților sistemului de asistență juridică calificată garantată de stat	1) Consolidarea capacității instituționale a Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat	Anii 2011–2012	100,0	150,0	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Ministerul Justiției; Ministerul Finanțelor	ONG	Schema de personal a Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat aprobată. Personal angajat
		2) Consolidarea capacității instituționale a oficiilor teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat și a birourilor de avocați publici	Anii 2011–2012	150,0	250,0	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Ministerul Justiției; Ministerul Finanțelor	ONG	Schema de personal a oficiilor teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat ajustată. Rețeaua națională de avocați publici funcțională
		3) Elaborarea mecanismului de monitorizare a calității asistenței juridice garantate de stat	Anii 2011–2013	În limita alocațiilor bugetare		Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată	ONG	Mecanism de monitorizare elaborat, aprobat și aplicat continuu

1	2	3	4	5	6	7	8	9
						de Stat; Ministerul Justiției		
		4) Elaborarea mecanismului de colectare a datelor statistice, de estimare a volumului de asistență juridică și de planificare bugetară pentru asistența juridică garantată de stat	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Ministerul Finanțelor	ONG	Mecanism elaborat, aprobat și aplicat continuu
		5) Elaborarea programului soft de înregistrare și procesare a solicitărilor de asistență juridică garantată de stat	Anii 2011–2012	200,0	200,0	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat	ONG	Program elaborat, testat, adaptat și funcțional
		6) Elaborarea mecanismului de recuperare a cheltuielilor pentru asistența juridică garantată de stat	Anii 2011–2013		10,0	Ministerul Justiției; Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Consiliul Superior al Magistraturii	ONG	Mecanism elaborat și funcțional, cheltuielile de asistență juridică garantată de stat recuperate
		7) Instituirea schemei de acordare a asistenței juridice garantate de stat în cauze nepenale	Anii 2011–2012	4 500,0	500,0	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Ministerul Justiției	ONG	Acte normative elaborate. Capacități instituționale consolidate
		8) Elaborarea standardelor de calitate pentru avocați	Anul 2011		250,0	Uniunea Avocaților; Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Ministerul Justiției	ONG	Standarde de calitate aprobate

1	2	3	4	5	6	7	8	9
15.	Consolidarea capacității Centrului pentru Drepturile Omului	1) Inițierea procedurii de completare a Constituției cu dispoziții privind avocații parlamentari	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Centrul pentru Drepturile Omului		Proiectul de lege elaborat
		2) Modificări în legislație care să asigure corespunderea Centrului pentru Drepturile Omului statutului instituțiilor naționale pentru promovarea și protejarea drepturilor omului (conform rezoluției Adunării Generale a ONU nr. 48/134 din 20 decembrie 1993)	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Cadru legal modificat
		3) Analiza modului de finanțare a Centrului pentru Drepturile Omului în vederea asigurării funcționării mecanismului național de prevenire a torturii și elaborarea propunerilor de perfecționare a acestuia	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Centrul pentru Drepturile Omului; Ministerul Finanțelor		Propuneri de îmbunătățire a mecanismului de finanțare prezentate
4. Asigurarea dreptului la viață și a dreptului la integritate fizică și psihică								
Asigurarea drepturilor persoanelor private de libertate								
16.	Asigurarea garanțiilor persoanelor private de libertate	1) Modificarea legislației în vederea asigurării examenului medical al persoanei reținute sau arestate imediat după privarea sa de libertate	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției	ONG	Cadru normativ modificat

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) Instituirea unui mecanism de control în vederea excluderii practicilor de transfer al persoanelor reținute sau arestate în instituții psihiatrice fără control judiciar	Anul 2012	În limita alocațiilor bugetare		Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Ministerul Sănătății		Mecanism de control instituit
		3) Perfecționarea mecanismului de examinare din partea unui medic independent în toate cazurile de transfer al deținuților	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății		Mecanism perfecționat
		4) Perfecționarea condițiilor de acordare a asistenței medicale deținuților	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății	ONG	Raport de evaluare, măsuri de perfecționare întreprinse
		5) Examinarea prevederilor legale și a practicii existente de acordare a întreprinderilor cu persoanele private de libertate	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției		Studiu efectuat și, după caz, propuneri prezentate privind amendarea legislației
		6) Efectuarea unui studiu privind modul de compensare privilegiată a zilelor de muncă la calcularea termenului efectiv de executare a pedepsei	Anul 2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției	ONG	Studiu efectuat și, după caz, propuneri prezentate privind amendarea legislației
17.	Umanizarea regimului de detenție	Examinarea oportunității de eliminare a regimurilor de deținere distincte în cadrul unui tip de penitenciar, stabilind drepturi, obligații și interdicții pentru deținuți în funcție de	Anul 2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției	ONG	Studiu efectuat și, după caz, propuneri prezentate privind amendarea legislației

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		comportamentul acestora și de respectarea regimului de executare a pedepsei						
18.	Asigurarea condițiilor corespunzătoare, conforme standardelor internaționale, pentru persoanele private de libertate	1) Transferul atribuției de detenție provizorie din subordinea Ministerului Afacerilor Interne în subordinea Ministerului de Justiție	Anii 2011–2014	363 828,0		Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne		Atribuția de detenție provizorie transferată
		2) Stabilirea unui mecanism de asigurare a persoanelor reținute sau arestate cu obiecte de igienă personală	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne		Numărul persoanelor asigurate cu obiecte de igienă personală
		3) Modernizarea sistemelor de încălzire, iluminare, alimentare cu apă și canalizare și alte lucrări de îmbunătățire a condițiilor de detenție	Anii 2011–2014	1000,0		Ministerul Justiției		Infrastructura penitenciarelor renovată, rețele ingineresti reconstruite, volumul utilajului instalat; norme igienico-sanitare stabilite
19.	Sporirea nivelului de securitate în penitenciare	1) Întreprinderea măsurilor de eradicare a fenomenului „ierarhiilor” în rândul deținuților în vederea eliminării violenței și a intimidărilor reciproce dintre deținuți și menținerii ordinii în penitenciare	Anii 2011–2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției		Măsuri întreprinse
		2) Dotarea penitenciarelor cu sisteme de supraveghere video pentru monitorizarea respectării regimului de detenție	Anii 2011–2014	1 000,0 (anual)		Ministerul Justiției		Număr de sisteme de supraveghere instalate anual; gradul de acoperire a penitenciarelor în funcție de necesitate
		3) Elaborarea, testarea și implementarea sistemului informațional automatizat „Registrul persoanelor reținute, arestate și condamnate”	Anul 2011	1 000,0		Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea		Program elaborat și implementat

1	2	3	4	5	6	7	8	9
						Crimelor Economice și Corupției; Serviciul Vamal; Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor		
20.	Perfecționarea sistemului de instruire și informare a condamnaților	1) Dezvoltarea continuă a programelor socioeducative și psihocorecționale în penitenciare	Permanent	50,0 (anual)		Ministerul Justiției	ONG	Numărul de programe implementate pentru diferite categorii de condamnați și numărul de condamnați implicați în aceste programe
		2) Extinderea în toate penitenciarele a programului de alfabetizare a condamnaților	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Educației	ONG	Programul de alfabetizare implementat și numărul de condamnați implicați
		3) Afișarea pe panourile informative din cadrul penitenciarelor a modelelor de acte procedurale și a extraselor din actele normative referitoare la drepturile și obligațiile deținuților	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției		Informații afișate
		4) Asigurarea dreptului de acces la studii pentru persoanele aflate în instituțiile de detenție	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Educației		Numărul de condamnați antrenați în procesul de învățământ
21.	Instruirea personalului penitenciarelor în domeniul drepturilor omului	Analiza practicilor de aplicare a forței fizice și a mijloacelor speciale în penitenciare și instruirea personalului acestora privind eliminarea cazurilor de aplicare ilegală sau disproporționată a forței fizice sau a mijloacelor speciale	Anii 2011–2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției		Numărul de persoane instruite, numărul de seminare organizate, numărul cazurilor de aplicare ilegală sau disproporționată a forței fizice sau a mijloacelor speciale

1	2	3	4	5	6	7	8	9
22.	Eficientizarea colaborării cu societatea civilă în vederea informării și a promovării drepturilor omului în sistemul penitenciar	Promovarea respectării drepturilor deținuților prin colaborarea cu ONG-urile, confesiunile religioase și organizațiile de binefacere	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției	ONG	Numărul parteneriatelor stabilite
Prevenirea și combaterea torturii și a altor pedepse ori tratamente crude, inumane sau degradante								
23.	Investigarea eficientă a cazurilor de tortură și a altor rele tratamente	1) Instituirea obligativității expertizei medico-legale imediate în toate cazurile de pretinse acte de tortură sau de alte rele tratamente	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; Ministerul Apărării; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției	ONG	Cadru normativ modificat
		2) Examinarea oportunității amendării legislației penale în vederea excluderii termenului de prescripție pentru infracțiunile de tortură sau pentru alte rele tratamente	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Procuratura Generală		Studiu efectuat și, după caz, propuneri prezentate privind amendarea legislației

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		3) Efectuarea unui studiu sociologic privind numărul și gravitatea cazurilor de tortură sau alte rele tratamente la etapele reținerii, arestului preventiv și ispășirii pedepsei penale	Anii 2011–2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Raport independent, făcut public
24.	Consolidarea capacităților în domeniul prevenirii și combaterii torturii sau a altor rele tratamente	1) Instruirea judecătorilor, procurorilor și a lucrătorilor instituțiilor în a căror custodie se află persoane private de libertate în domeniul prevenirii și combaterii torturii și a altor rele tratamente	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Institutul Național al Justiției; Consiliul Superior al Magistraturii; Consiliul Superior al Procurorilor; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; Ministerul Apărării; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției		Numărul de seminare realizate și numărul de persoane instruite
		2) Organizarea cursurilor de instruire a colaboratorilor organelor de urmărire penală privind obligația de a se autosesiza în cazul deținerii de informații despre cazuri de tortură sau alte rele tratamente	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Consiliul Superior al Procurorilor; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Serviciul Vamal		Numărul de cursuri de instruire realizate. Numărul de cazuri intentate din oficiu de către organele de urmărire penală

1	2	3	4	5	6	7	8	9
25.	Perfecționarea mecanismului de examinare rapidă și eficientă a plîngerilor privind actele de tortură sau alte rele tratamente	1) Elaborarea metodicii de identificare și investigare a cazurilor de tortură sau de alte rele tratamente în vederea stabilirii unor raporturi de colaborare între organele competente	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; Consiliul Superior al Magistraturii; Ministerul Justiției; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Metodică elaborată
		2) Examinarea în regim prioritar, de către organele competente, a plîngerilor privind actele de tortură sau alte rele tratamente	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Justiției, Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; Ministerul Apărării; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Centrul pentru Drepturile Omului		Numărul de plîngeri examinate și durata examinării acestora
		3) Furnizarea publicului larg (inclusiv prin intermediul mijloacelor de informare în masă) a informației privind numărul de proceduri penale	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru		Date statistice plasate periodic pe paginile web ale autorităților responsabile și difuzate prin intermediul

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		intentate pe cazuri de tortură sau alte rele tratamente și evoluția de ansamblu a cauzelor				Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Serviciul Vamal		mijloacelor de informare în masă
		4) Instituirea principiului de examinare sau anchetare prioritara, rapida și nediscriminatorie a plîngerilor de tortură sau de alte rele tratamente, acceptînd rapoartele experților din domeniu ai societății civile	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Modificări în legislație și executarea acestora sub controlul societății civile
26.	Reducerea incidenței cazurilor de tortură și de alte rele tratamente aplicate persoanelor aflate în custodia organelor de urmărire penală	1) Supravegherea video a intrărilor și ieșirilor din izoloarele de detenție provizorie	Anii 2012–2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției		Camere video instalate și funcționale în toate izoloarele de detenție provizorie
		2) Ținerea strictă a evidenței persoanelor aflate în custodia organelor de urmărire penală	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției		Registre structurate și modalitatea stabilită de ținere a acestora
		3) Asigurarea condițiilor de confidențialitate pentru întrevederile persoanei aflate în custodia organelor de urmărire penală cu apărătorul	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Procuratura Generală		Încăperi dotate pentru întrevederile cu apărătorul; confidențialitatea întrevederilor asigurată

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		4) Asigurarea accesului imediat al persoanei reținute la servicii juridice calificate	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Serviciul Vamal; Procuratura Generală; Uniunea Avocaților; Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat		Mecanismul de acces imediat al persoanei reținute la servicii juridice calificate elaborat, aprobat și funcțional
		5) Asigurarea respectării drepturilor persoanei reținute, inclusiv a dreptului de a fi informat despre drepturile sale și de a primi explicații asupra acestor drepturi, asigurarea dreptului de a tăcea și de a-și anunța rudele sau o altă persoană despre locul în care este deținut	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Serviciul Vamal; Procuratura Generală		Ponderea numărului de persoane cărora le-au fost asigurate drepturile vizate; numărul de plângeri privind încălcarea drepturilor vizate
27.	Reducerea incidenței cazurilor de tortură și de alte rele tratamente în instituțiile psihiatrice și în internatele psihoneurologice	1) Crearea serviciului de protecție a pacienților în instituțiile psihiatrice	Anul 2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Sănătății		Serviciu creat și funcțional; regulamentul serviciului elaborat, aprobat și implementat
		2) Dezvoltarea capacităților profesionale ale lucrătorilor instituțiilor psihiatrice și internatelor psihoneurologice	Anii 2011–2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Sănătății		Curricula de instruire și materialele didactice elaborate; numărul de angajați instruiți; criteriile de evaluare a performanțelor

1	2	3	4	5	6	7	8	9
								personalului, elaborate și aplicate
28.	Asigurarea asistenței medicale și a documentării adecvate în cazurile de tortură sau de alte rele tratamente	1) Reglementarea accesului liber al medicilor independenți în locurile de detenție la solicitarea persoanelor private de libertate, a rudelor sau avocaților acestora	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției; Ministerul Justiției		Mecanism de acces al medicilor elaborat, aprobat și făcut public în locurile de detenție
		2) Elaborarea unui ghid metodologic de asistență medicală și documentare a cazurilor de tortură sau alte rele tratamente suportate de persoanele private de libertate	Anii 2011–2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Sănătății		Ghid metodologic elaborat
		3) Consolidarea capacităților serviciilor de expertiză medico-legală pentru investigarea și documentarea cazurilor de tortură sau de alte rele tratamente	Anii 2011–2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Sănătății		Centrul de Medicină Legală dotat adecvat necesităților
		4) Includerea în programele de instruire inițială și continuă a cadrelor medicale, a Protocolului de la Istanbul (Manualul ONU pentru investigarea și documentarea eficientă a torturii și a altor tratamente crude, inumane sau degradante)	Anii 2011–2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Sănătății		Protocolul de la Istanbul distribuit, studiat și promovat pentru utilizarea practică; numărul persoanelor instruite
29.	Consolidarea mecanismului național de prevenire a torturii	1) Modificarea legislației în vederea înlăturării ambiguităților privind mecanismul național de prevenire a torturii	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Centrul pentru Drepturile Omului		Legislație modificată. Competențe clar determinate

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) Elaborarea planului de acțiuni privind măsurile ce urmează a fi întreprinse în vederea prevenirii torturii și a altor rele tratamente	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Plan de acțiuni elaborat
		3) Crearea unui sistem informațional de evidență a cazurilor de tortură sau alte rele tratamente	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare	70,0	Centrul pentru Drepturile Omului; Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	ONG	Sistem informațional creat
		4) Sporirea transparenței în activitatea mecanismului național de prevenire a torturii	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Rapoarte și recomandări elaborate după fiecare vizită efectuată; plasarea acestora pe pagina web
		5) Desfășurarea campaniilor de informare a lucrătorilor instituțiilor în a căror custodie se află persoane private de libertate privind competențele, atribuțiile și drepturile membrilor consiliului consultativ în calitate de mecanism național de prevenire a torturii	Permanent	24,0		Centrul pentru Drepturile Omului; Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Apărării; Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției	ONG	Numărul campaniilor de informare desfășurate. Numărul persoanelor informate și instituțiile în care acestea activează
30.	Acordarea asistenței juridice calificate victimelor actelor de tortură sau ale altor rele tratamente	1) Elaborarea recomandărilor metodice privind acordarea asistenței juridice calificate în cauzele privind tortura și alte rele tratamente	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare	60,0	Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat	ONG	Recomandări metodice elaborate

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) Instruirea avocaților privind acordarea asistenței juridice calificate în cauzele privind tortura sau alte rele tratamente	Anii 2011–2013	În limita alocațiilor bugetare	250,0	Uniunea Avocaților; Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat	ONG	Numărul de avocați instruiți
31.	Reabilitarea victimelor torturii și ale altor rele tratamente	1) Dezvoltarea de parteneriate pentru reabilitarea medico-psiho-socială a victimelor torturii și ale altor rele tratamente	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Număr și categorii de programe elaborate și implementate; numărul beneficiarilor asistați
		2) Consolidarea capacităților instituționale de utilizare a reparațiilor civile ce rezultă din cauzele privind tortura și alte rele tratamente	Anii 2011–2013	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției; Uniunea Avocaților din Republica Moldova; Consiliul Superior al Magistraturii	ONG	Numărul victimelor recompensate
32.	Sporirea gradului de sensibilizare publică privind fenomenul torturii și alte rele tratamente	1) Desfășurarea unor campanii naționale de informare a populației sub genericul „Toleranță zero față de relele tratamente”	Permanent	40,0		Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Numărul conferințelor de presă, al emisiunilor radio și TV, al articolelor din presa scrisă, volumul publicității, inclusiv pe paginile web; categoriile de beneficiari
		2) Organizarea campaniilor naționale de comemorare și susținere a victimelor torturii și ale altor forme de violență în data de 26 iunie – Ziua internațională pentru susținerea victimelor torturii	Anual	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile publice centrale și locale		Numărul evenimentelor organizate și categoriile de beneficiari

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Prevenirea și combaterea violenței în familie								
33.	Îmbunătățirea cadrului normativ și consolidarea mecanismului instituțional în domeniul prevenirii violenței în familie	1) Elaborarea cadrului normativ pentru crearea și funcționarea centrelor/serviciilor adresate victimelor violenței în familie	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; Ministerul Sănătății; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Afacerilor Interne	ONG	Cadru normativ elaborat
		2) Formarea continuă a specialiștilor în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie	Anii 2011–2014	În limita alocațiilor bugetare	520,0	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației	ONG	Numărul de persoane instruite
		3) Elaborarea studiilor privind formele de manifestare a violenței în familie, grupurile vulnerabile și/sau domeniile de manifestare	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Afacerilor Interne	ONG	Studii elaborate și, după caz, propuneri prezentate privind eradicarea fenomenului
		4) Crearea sistemului informațional automatizat integrat „Registrul de stat al cazurilor de violență în familie”	Anii 2011–2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Sănătății; Ministerul Educației	ONG	Sistem informațional creat și funcțional

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		5) Perfecționarea legislației privind susținerea păturilor socialmente vulnerabile	Anii 2011–2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; Ministerul Sănătății; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Afacerilor Interne	ONG	Cadru normativ modificat
34.	Promovarea dialogului public în scopul conștientizării de către societate a urmărilor negative ale fenomenului violenței în familie și în scopul dezvoltării unor atitudini și comportamente nonviolente	1) Desfășurarea campaniilor de informare și educare a populației și de conștientizare a opiniei publice cu privire la gravitatea fenomenului violenței în familie	Permanent	În limita alocațiilor bugetare	130,0	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Afacerilor Interne; autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul de emisiuni radio și TV, articole de presă și campanii de informare; categoriile de beneficiari
		2) Instruirea colaboratorilor de poliție pe tema „Intervenția primară în cazurile de violență în familie”	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Interne	ONG	Numărul de seminare realizate și de persoane instruite
Prevenirea și combaterea traficului de ființe umane								
35.	Perfecționarea cadrului normativ în vederea prevenirii și combaterii traficului de ființe umane	1) Armonizarea legislației naționale cu tratatele internaționale în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane	Anul 2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală	ONG	Cadru normativ modificat

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) Elaborarea standardelor minime de calitate pentru serviciile de protecție și asistență a victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane	Anul 2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Afacerilor Interne		Standarde elaborate
		3) Instituirea sistemului de colectare a datelor privind asistența victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane	Anii 2011–2014	În limita alocațiilor bugetare	3 974,2	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; autoritățile administrației publice locale	ONG	Sistem de colectare a datelor creat și funcțional
36.	Fortificarea Sistemului național de referire pentru protecția și asistența victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane	1) Instruirea echipelor multidisciplinare în cadrul Sistemului național de referire (reprezentant legal, asistent social, psiholog) pentru acordarea asistenței victimelor traficului de ființe umane	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare	624,0	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Numărul de echipe multidisciplinare instruite
		2) Instituționalizarea și consolidarea echipelor multidisciplinare la nivelul administrației publice locale	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare	750,9	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul de echipe funcționale și numărul de victime asistate în cadrul Sistemului național de referire
5. Asigurarea dreptului la educație								
37.	Asigurarea accesului tuturor copiilor la servicii educaționale de calitate	1) Dezvoltarea rețelei de instituții preșcolare și crearea centrelor alternative pentru educația preșcolară	Anii 2011–2012	1 027 800,8 (anual)	46 200,0	Autoritățile administrației publice locale; Ministerul Educației; Biroul Național de Statistică	ONG	Rata de înrolare a copiilor în instituțiile de învățământ preșcolar, cu dezagregarea datelor pe vârste, sex, etnie, mediu rural/urban; datele urmînd a fi comparate cu situația din anul 2010

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		<p>2) Sporirea accesului copiilor din zonele rurale la educația de bază prin:</p> <p>a) școlarizarea integrală a copiilor de 7–16 ani;</p> <p>b) asigurarea alimentației copiilor din clasele I–IV, precum și a celor din clasele V–IX provenind din familii socialmente vulnerabile;</p> <p>c) asigurarea transportului școlar pentru copiii din localitățile în care nu există școli</p>	Anii 2011–2014	– 48 601,8 (anual) 12 150,0 (anual)		<p>Autoritățile administrației publice locale;</p> <p>Ministerul Educației;</p> <p>Biroul Național de Statistică;</p> <p>Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei;</p> <p>Ministerul Sănătății</p>	ONG	<p>Rata școlarizării copiilor din mediul rural, cu dezagregarea datelor pe vârste, sex, etnie.</p> <p>Pondere școlilor din zonele rurale în care este asigurată alimentația.</p> <p>Alimentație conformă cu rația alimentară minimă (rata calorică zilnică necesară).</p> <p>Numărul de localități fără școli în care a fost asigurat transportul școlar.</p> <p>Transportul asigurat adaptat necesităților persoanelor cu dizabilități</p>
		<p>3) Sporirea accesului la învățământul:</p> <p>a) profesional;</p> <p>b) vocațional;</p> <p>c) superior prin consolidarea infrastructurii de educație în conformitate cu cerințele pieței muncii</p>	Anul 2011	29 435,0 13 355,0 26 397,0		<p>Ministerul Educației;</p> <p>Ministerul Culturii;</p> <p>Ministerul Apărării;</p> <p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	ONG	<p>Numărul de persoane înmatriculate.</p> <p>Numărul de instituții dotate.</p> <p>Evaluarea experților independenți privind corespunderea calității învățământului profesional, vocațional și superior cu cerințele pieței muncii</p>
		4) Identificarea copiilor rămași fără îngrijire părintească (copiii abandonati ca urmare a migrației și copiii din familii vulnerabile) și integrarea acestora în sistemul de educație formală	Anii 2011–2013	În limita alocațiilor bugetare		<p>Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei;</p> <p>autoritățile administrației publice locale;</p> <p>Ministerul Educației</p>	ONG	<p>Pondere copiii rămași fără îngrijire părintească integrați în sistemul de educație formală;</p> <p>date dezagregate pe vârste, sex, etnie, mediu rural/urban.</p>
		5) Asigurarea accesului copiilor din instituțiile rezidențiale la o educație calitativă și utilă în viață prin:	Anii 2011–2014	În limita alocațiilor bugetare		<p>Ministerul Educației;</p> <p>Ministerul Muncii, Protecției Sociale</p>	ONG	<p>Evaluarea experților independenți privind calitatea instruirii în instituțiile rezidențiale,</p>

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		a) asistarea lor în orientarea profesională și în alegerea profesiei; b) educarea lor în ceea ce privește deprinderile de viață				și Familiei; autoritățile administrației publice locale		inclusiv în domeniul drepturilor omului și al orientării profesionale. Pondere a absolvenților instituțiilor rezidențiale angajați în câmpul muncii (comparativ cu situația din anul 2010). Rata integrării în societate a absolvenților instituțiilor rezidențiale
38.	Crearea unui mediu adecvat pentru educația incluzivă	Aprobarea Concepției educației incluzive	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației	ONG	Concepția aprobată și implementată
39.	Asigurarea instruirii la distanță	1) Elaborarea mecanismelor și a metodelor de instruire la distanță	Anii 2012–2013	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației		Mecanisme și metode de instruire elaborate, numărul de beneficiari, cu dezagregarea datelor pe vârste, sex, etnie, mediu rural/urban
		2) Crearea site-urilor educaționale destinate instruirii la distanță	Anii 2012–2013	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației		Site-uri create, numărul de utilizatori. Utilitatea site-urilor, evaluată de beneficiari
40.	Sporirea calității învățământului în domeniul drepturilor omului, inclusiv al egalității de șanse între femei și bărbați	1) Modernizarea curriculei preșcolare și școlare în contextul educației privind drepturile omului prin: a) evaluarea posibilității de a implementa metodologia propusă de Consiliul Europei (manualele Compasito și Compass); b) monitorizarea implementării disciplinei „Educația civică” în calitate de disciplină obligatorie; c) studierea Convenției europene pentru apărarea drepturilor	Anii 2011–2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației	ONG	Studiu de evaluare efectuat, numărul de programe revizuite și implementate, numărul de ore planificate; numărul de beneficiari. Rezultatele pre- și post-testare a beneficiarilor. Calitatea predării, evaluată de experți independenți

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		omului și a libertăților fundamentale și a Convenției cu privire la drepturile copilului						
		2) Asigurarea didactico-metodică cu materiale privind drepturile omului a: a) învățământului preșcolar și primar (gratis) b) învățământului gimnazial și liceal (schema de închiriere); c) învățământului profesional, mediu de specialitate și superior	Anii 2011–2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației		Numărul de manuale editate. Numărul de beneficiari din rândul cadrelor didactice. Numărul de beneficiari din rândul copiilor, cu dezagregarea datelor pe vârste, sex, etnie, mediu rural/urban
		3) Instruirea cadrelor didactice din toate treptele de învățământ în domeniul drepturilor omului	Anii 2011–2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației		Numărul de ore dedicate domeniului drepturilor omului; numărul de cadre didactice instruite, date dezagregate pe vârste, sex, etnie, mediu rural/urban
		4) Evaluarea programelor de studiu ale instituțiilor de învățământ superior din perspectiva drepturilor omului și, în funcție de constatări, ajustarea acestora la principiile și standardele de instruire în domeniul drepturilor omului	Anii 2011–2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației	ONG	Programele evaluate din perspectiva drepturilor omului
41.	Promovarea valorilor democratice și a standardelor internaționale în domeniul drepturilor omului în instituțiile de învățământ	1) Lansarea săptămânii drepturilor omului (expoziții de materiale, sondaje de opinii, campanii informaționale privind protecția drepturilor omului și ale copilului)	Anual, în luna decembrie	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Culturii; autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul de activități realizate, categoriile de beneficiari, numărul de participanți

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) Organizarea de mese rotunde, conferințe, dezbateri, concursuri de creație în domeniul drepturilor omului și ale copilului	Anii 2011–2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Culturii; autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul de activități realizate, tipurile de activități, numărul de participanți
42.	Consolidarea mecanismelor de informare a tinerilor	1) Asigurarea dreptului la informare a tinerilor prin Internet, dotarea bibliotecilor cu echipament modern, organizarea emisiunilor radio și TV pentru tineri și cu implicarea tinerilor	Anii 2011–2014	2 100,0 (inclusiv 2 000,0 pentru biblioteci)		Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Culturii	ONG	Numărul de biblioteci dotate, cu dezagregarea datelor în funcție de mediul rural/urban. Numărul de beneficiari
		2) Dezvoltarea sistemului integrat de servicii sociale pentru tineri (psihosociale, juridice, de informare), inclusiv de tip hotline locale/regionale și online	Anii 2011–2014	10 000,0 (anual)		Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Educației	ONG	Numărul de tineri beneficiari ai serviciilor sociale. Numărul de servicii sociale oferite
43.	Realizarea dreptului la educație a persoanelor cu dizabilități	1) Asigurarea accesului la educația formală a persoanelor cu dizabilități	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Numărul de tineri cu dizabilități antrenați în educația formală, cu dezagregarea datelor pe vîrste, sex, etnie, mediu rural/urban
		2) Adaptarea programelor educaționale la nevoile speciale ale persoanelor cu dizabilități, prin implementarea metodelor și formelor individualizate de instruire	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Programe revizuite

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		3) Elaborarea și implementarea unor metode de educație în vederea eliminării discriminării persoanelor cu dizabilități în instituțiile de învățământ și promovarea unei atitudini tolerante față de aceste persoane	Anul 2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Metode elaborate și implementate
		4) Antrenarea persoanelor cu dizabilități în activități extracurriculare (cultural-artistice și sportive) în vederea facilitării integrării lor în societate	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Culturii; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Educației; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Numărul, tipul, durata și conținutul activităților desfășurate. Numărul persoanelor cu dizabilități antrenate în activități extracurriculare, cu dezagregarea datelor pe vârste, sex, etnie, mediu rural/urban
		5) Elaborarea și implementarea programelor de perfecționare a pedagogilor care lucrează cu copii cu dizabilități	Anul 2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Educației; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Culturii; Ministerul Tineretului și Sportului	ONG	Programe elaborate și implementate, numărul de pedagogi antrenați, cu dezagregarea datelor pe vârste, sex, etnie, mediu rural/urban. Rezultatele pre- și post-testare
44.	Asigurarea unor condiții adecvate de educație	1) Revizuirea mecanismului de finanțare a școlilor	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare	4 707,8	Ministerul Educației; Ministerul Finanțelor	ONG	Formula de finanțare pilotată
		2) Asigurarea școlilor din mediul rural cu condiții minime de igienă și confort (apă potabilă, apă fierbinte, agent termic, grupuri sanitare etc.)	Anii 2011–2014	127 820,0 (anual)		Autoritățile administrației publice locale; Ministerul Mediului; Ministerul Sănătății;	ONG	Numărul de școli în care au fost asigurate condițiile minime, adaptate inclusiv la nevoile persoanelor cu dizabilități, cu dezagregarea datelor pe regiuni.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
						Ministerul Educației		Criteriile de selectare a școlilor beneficiare făcute publice
		3) Elaborarea unui mecanism de evidență a mijloacelor provenite din sponsorizări, inclusiv din contribuțiile asociațiilor de părinți, și de investire a acestor mijloace în creșterea calității educației	Anul 2011		4 798,5	Ministerul Educației	ONG	Mecanism elaborat
6. Asigurarea dreptului la muncă și la condiții prielnice de muncă								
45.	Dezvoltarea, promovarea și implementarea politicilor de ocupare a forței de muncă	Revizuirea cadrului normativ privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Propuneri elaborate vizând acțiuni pozitive și nediscriminatorii față de cele mai dezavantajate grupuri sociale, inclusiv romii, persoanele cu dizabilități, persoanele afectate de HIV/SIDA
46.	Dezvoltarea sistemului informațional al pieței muncii și informarea populației cu privire la piața muncii	1) Dezvoltarea resurselor electronice de informare pe piața muncii (portaluri, pagini oficiale, posturi de autoinformare)	Anul 2011	251,0		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor		Numărul de agenții pentru ocuparea forței de muncă dotate cu posturi de autoinformare. Informația plasată privind piața muncii include drepturile angajatului și informații utile în cazul încălcării acestor drepturi. Numărul de beneficiari ai posturilor de autoinformare, cu dezagregarea datelor pe sex și vîrstă. Numărul de persoane angajate grație posturilor de autoinformare, cu

1	2	3	4	5	6	7	8	9
								dezagregarea datelor pe sex, vîrstă, statut socio-economic, mediu rural/urban
		2) Editarea și difuzarea de materiale informative cu privire la serviciile prestate de agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă pentru sporirea nivelului de informare a populației (în special a celei din zonele rurale)	Permanent	45,5 (anual)		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; autoritățile administrației publice locale		Numărul de pliante și alte materiale informative editate și difuzate
		3) Colaborarea cu mass-media națională și cu cea locală în vederea sporirii accesului la serviciile agențiilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă	Permanent	100,0 (anual)		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Numărul de anunțuri difuzate prin intermediul mijloacelor de informare în masă
		4) Organizarea în toate raioanele republicii a târgurilor de locuri de muncă cu participarea agenților economici pentru diverse categorii de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă	Anual	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Numărul târgurilor de locuri de muncă organizate și numărul de participanți. Numărul de angajatori prezenți în cadrul târgurilor, cu dezagregarea datelor în funcție de mediul rural/urban. Numărul de beneficiari participanți la târguri. Numărul de persoane angajate în câmpul muncii grație târgurilor de locuri de muncă, cu dezagregarea datelor pe sex, vîrstă, etnie, statut socioeconomic, mediu rural/urban, tip de dizabilitate

1	2	3	4	5	6	7	8	9
47.	Extinderea participării pe piața muncii a persoanelor socialmente vulnerabile, inclusiv a celor inactive din mediul rural	1) Înființarea și dotarea echipelor mobile (proiect-pilot) în cadrul agențiilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă în scopul informării persoanelor din mediul rural cu privire la piața muncii	Anii 2013–2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul de echipe mobile înființate și dotate
		2) Elaborarea și implementarea strategiei privind metodele de lucru cu persoanele socialmente vulnerabile în vederea angajării în câmpul muncii	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Strategii și metode elaborate și implementate, numărul de persoane socialmente vulnerabile angajate în câmpul muncii, cu dezagregarea datelor pe sex, vîrstă, etnie, statut socioeconomic, mediu rural/urban
48.	Adaptarea forței de muncă la cerințele pieței muncii	1) Prestarea serviciilor de formare profesională a șomerilor înregistrați la agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă	Anii 2011–2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Tipurile de servicii prestate. Numărul de șomeri instruiți
		2) Desfășurarea activității „Clubului Muncii” pentru categoriile de șomeri care întâmpină greutăți de integrare pe piața muncii	Anii 2011–2014	32,0 (anual)		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Rata anuală a șomerilor antrenați în activitățile „Clubului Muncii”
49.	Extinderea oportunităților de angajare legală în străinătate	Promovarea schemelor de migrație circulară	Anii 2011–2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Proiecte de migrație circulară realizate
50.	Reducerea inegalității de gen la angajarea în muncă și diminuarea disparităților dintre salariile femeilor și ale bărbaților	1) Promovarea unor măsuri active privind aplicarea principiului egalității de gen pe piața muncii	Anii 2011–2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Rata de ocupare și rata șomajului în rândul femeilor
		2) Organizarea unor campanii de informare și conștientizare a publicului larg, în special în	Anii 2011–2013	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Economiei; Ministerul Muncii,		Numărul campaniilor de informare organizate; numărul de

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		zonele rurale, privind dreptul femeilor și bărbaților la tratament egal pe piața muncii și la remunerație echitabilă				Protecției Sociale și Familiei		raioane/localități care au beneficiat de campanii de informare
51.	Implementarea proiectelor privind stimularea reînțoarcerii cetățenilor Republicii Moldova angajați la muncă în străinătate	1) Asistența persoanelor reînțoarse în țară prin antrenarea lor în programe vizînd piața forței de muncă, inclusiv atragerea la cursuri de formare profesională	Anii 2011–2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Numărul de persoane antrenate în programe de formare profesională din categoria celor reînțoarse în țară
		2) Evaluarea gradului de realizare a Planului de acțiuni privind stimularea reînțoarcerii lucrătorilor moldoveni migranți de peste hotare	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Raport de evaluare realizat și prezentat în ședință de Guvern

7. Asigurarea accesului la servicii de calitate

52.	Implementarea la scară națională a serviciului de urgență „112”, incluzînd serviciile de localizare	1) Crearea Sistemului Național Unic pentru Apeluri de Urgență, utilizînd numărul de urgență unic european „112”, drept componentă importantă a obligației de asigurare a serviciului universal	Anii 2011–2012	600 000,0 (creare) 80 000,0 (întreținere, anual)		Cancelaria de Stat (Centrul de telecomunicații speciale); Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor		Serviciu creat
		2) Introducerea numărului unic pentru apeluri de urgență „112” din rețelele de telefonie fixă și mobilă și din rețeaua de telefoane publice	Anii 2011–2012	În limita alocațiilor bugetare		Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației; Cancelaria de Stat (Centrul de telecomunicații speciale); Ministerul		Numărul unic pentru apeluri de urgență funcțional

1	2	3	4	5	6	7	8	9
						Tehnologiei Informației și Comunicațiilor		
53.	Perfecționarea cadrului normativ și instituțional în domeniul protecției consumatorilor	1) Amendarea cadrului normativ național în domeniul protecției consumatorilor în vederea alinierii acestuia la legislația comunitară	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare	200,0	Ministerul Economiei	ONG	Cadru normativ ajustat în conformitate cu legislația comunitară
		2) Efectuarea unui studiu privind activitatea organelor care asigură protecția drepturilor consumatorilor și elaborarea propunerilor privind eficientizarea activității acestor organe	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare	250,0	Ministerul Economiei	ONG	Studiu efectuat și propuneri elaborate
54.	Sporirea accesului la informare și educarea consumatorilor	1) Intensificarea procesului de difuzare a informației privind drepturile consumatorilor prin efectuarea unor vizite de consultanță destinate cetățenilor și agenților economici în toate raioanele republicii	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Economiei; autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul și denumirea unităților administrativ-teritoriale în care au avut loc vizite de consultanță; numărul vizitelor de consultanță efectuate și numărul de beneficiari
		2) Editarea de broșuri și pliante care să familiarizeze consumatorii cu particularitățile calitative și ecologice ale produselor și serviciilor oferite și să descrie modalitățile de protejare a consumatorilor de produsele și serviciile necalitative sau periculoase	Anii 2011–2012	În limita alocațiilor bugetare	250,0	Ministerul Economiei; autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul de materiale informative editate și distribuite

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		3) Derularea unor acțiuni speciale (seminare, reuniuni etc.) în colaborare cu organizațiile de consumatori, inclusiv de Ziua Mondială a Drepturilor Consumatorului	Anual, luna martie	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Economiei; autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul de acțiuni speciale desfășurate, numărul de participanți
55.	Crearea premiselor de creștere a gradului de siguranță alimentară prin elaborarea cadrului normativ armonizat cu legislația comunitară și cu standardele Codex Alimentarius	Elaborarea sau armonizarea cu legislația comunitară a reglementărilor tehnice din domeniul agroalimentar și a normelor sanitar-veterinare	Permanent	1000,0		Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		Numărul de acte normative promovate
8. Asigurarea dreptului la ocrotirea sănătății								
56.	Sporirea accesului pacienților la servicii medicale de calitate	1) Dezvoltarea asistenței medicale primare și a asistenței medicale comunitare (îngrijiri la domiciliu, îngrijiri paliative etc.)	Anul 2011	20,0		Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină; autoritățile administrației publice locale		Numărul de instituții medicale primare din localitățile rurale cu statut juridic autonom
		2) Elaborarea cadrului normativ pentru crearea mecanismului de colaborare intersectorială în scopul micșorării ratei mortalității copiilor de vârstă fragedă la domiciliu	Anul 2011	31,0		Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Tineretului și Sportului	ONG	Cadru normativ elaborat și implementat. Rata mortalității la domiciliu comparativ cu situația din anul 2010
		3) Examinarea practicii și legislației altor state privind oportunitatea instituirii expertizei medico-legale private	Anul 2013	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Sănătății	ONG	Studiu efectuat și, după caz, propuneri prezentate

1	2	3	4	5	6	7	8	9
57.	Asigurarea respectării drepturilor persoanelor cu deficiențe mintale internate în instituțiile psihiatrice	1) Perfecționarea cadrului normativ în domeniul sănătății mintale și crearea de alternative la spitalizarea bolnavilor cu deficiențe mintale (îngrijire și supraveghere)	Anul 2012	20,0	1 500,0	Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Cadrul normativ perfecționat și sistemul alternativ funcțional
		2) Editarea de broșuri informative privind drepturile și obligațiile instituțiilor psihiatrice și ale pacienților acestora; distribuirea acestor broșuri pacienților și familiilor lor	Anul 2011	100,0		Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Numărul de broșuri editate și distribuite
		3) Prevenirea încălcării drepturilor persoanelor cu deficiențe mintale internate în instituțiile psihiatrice	Anul 2012	180,0		Centrul pentru Drepturile Omului; Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Număr de vizite inopinate în instituțiile psihiatrice. Număr de rapoarte elaborate și publicate
58.	Promovarea unui mod de viață sănătos în rîndul populației și ridicarea calității serviciilor medicale	1) Desfășurarea campaniilor de informare referitoare la măsurile de prevenire și reducere a consumului de tutun	Anii 2011–2012	245,0 (anual)	655,0 (anual)	Ministerul Sănătății; Ministerul Educației; Ministerul Tineretului și Sportului; Compania Națională de Asigurări în Medicină; IPNA Compania „Teleradio-Moldova”; autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul campaniilor de informare desfășurate, numărul de participanți

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) Implementarea unor programe informaționale, culturale și științifice despre daunele consumului de alcool, ale consumului ilicit de droguri și altor substanțe psihotrope asupra persoanei și asupra întregii societăți	Anii 2011–2014	50,0 (anual)		Ministerul Sănătății; Ministerul Educației; Ministerul Tineretului și Sportului; Compania Națională de Asigurări în Medicină; Ministerul Culturii; IPNA Compania „Teleradio-Moldova”	ONG	Numărul și tipul de programe implementate, numărul de beneficiari
		3) Evaluarea accesibilității, disponibilității și calității serviciilor medicale, precum și a nivelului de cunoștințe și a deprinderilor practice ale furnizorilor de servicii medicale, prin intermediul chestionarelor și anchetelor	Anul 2011	91,0		Ministerul Sănătății; Biroul Național de Statistică		Raport de evaluare
		4) Evaluarea gradului de realizare a Programului național de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA și al infecțiilor cu transmitere sexuală pe anii 2006–2010	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Sănătății	ONG	Raport de evaluare realizat și prezentat în ședință de Guvern
59.	Reducerea impedimentelor economico-financiare ale persoanelor cu probleme de sănătate în vederea sporirii accesului lor la serviciile medicale asigurate	1) Elaborarea metodologiei de trecere treptată de la contribuția sub forma de sumă fixă la contribuția sub forma de cotă procentuală din venit și de ajustare a mecanismului de plată per capita în funcție de factorii demografici și de numărul de persoane înregistrate la medicii de familie	Anul 2011	43,0		Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină		Metodologie elaborată

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) Elaborarea și aplicarea unor modalități diferențiate de achitare a primelor de asigurare de către populația ocupată în gospodăriile agricole individuale	Anul 2011	120,0		Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină		Metodici elaborate și implementate
		3) Informarea adecvată a angajatorilor și a angajaților din localitățile rurale cu privire la sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală	Anii 2011–2014	300,0 (anual)		Compania Națională de Asigurări în Medicină		Numărul campaniilor de informare desfășurate, numărul de beneficiari
9. Asigurarea dreptului la protecție socială								
60.	Eficientizarea sistemului de servicii sociale pentru toate categoriile de beneficiari	1) Elaborarea cadrului normativ pentru implementarea sistemului integrat de servicii de asistență socială	Anul 2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Cadru normativ elaborat
		2) Elaborarea unor standarde minime de calitate pentru serviciile de asistență socială adresate adulților	Anul 2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Standarde elaborate
		3) Asigurarea unui venit lunar minim garantat familiilor defavorizate prin acordarea ajutorului social stabilit în funcție de venitul global mediu lunar al fiecărei familii	Permanent	435 528,0 (anul 2011)		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; autoritățile administrației publice locale		Numărul de familii cu venit lunar minim asigurat
61.	Asigurarea dreptului la protecție socială a persoanelor asigurate	1) Perfecționarea cadrului normativ pentru asigurarea funcționării eficiente a sistemului de asigurări sociale de stat	Anii 2012–2013	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Cadru normativ elaborat
		2) Elaborarea mecanismului care să asigure o relație de dependență directă între suma prestațiilor de	Anul 2013	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Mecanism elaborat

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		asigurări sociale și contribuțiile achitate și stagiul de cotizare						
62.	Reforma sistemului de protecție socială a persoanelor cu dizabilități	1) Elaborarea proiectului de lege privind protecția socială a persoanelor cu dizabilități	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Proiect de lege elaborat
		2) Elaborarea și aprobarea metodologiei de stabilire a dizabilității și a capacității de muncă	Anul 2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Sănătății	ONG	Metodologie elaborată și aprobată
		3) Implicarea asociațiilor persoanelor cu dizabilități în elaborarea politicii de stat în domeniul de referință	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Numărul de seminare și ateliere de lucru organizate
		4) Organizarea conferinței internaționale pe tema „Colaborarea eficientă între societatea civilă și autoritățile administrației publice centrale și locale în vederea soluționării problemelor de reabilitare socială a persoanelor cu dizabilități”	Anul 2012	450 ,0		Centrul pentru Drepturile Omului; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; autoritățile administrației publice locale		Conferință organizată
		5) Organizarea conferinței republicane pe tema „Incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități în Republica Moldova”	Anul 2011	20,0		Centrul pentru Drepturile Omului; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Conferință organizată
		6) Lansarea în toate raioanele republicii a săptămânii sub genericul „Toți diferiți – toți egali”	Annual, luna decembrie	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile administrației publice locale; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Educației; Ministerul Culturii		Numărul de acțiuni realizate, categoriile și numărul de beneficiari

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		7) Elaborarea și implementarea recomandărilor privind utilizarea limbajului mimico-gestual în mediul informațional public	Anii 2011–2012	În limita alocațiilor bugetare		Consiliul Coordonator al Audiovizualului; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Recomandări elaborate și implementate
63.	Asigurarea dreptului la o viață decentă	Examinarea oportunității elaborării unui cadru legislativ privind minimul de existență	Anul 2013	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Economiei; Ministerul Finanțelor; Academia de Științe a Moldovei; Confederația Națională a Sindicatelor; Confederația Națională a Patronatelor	ONG	Studiu efectuat și, după caz, proiect de lege elaborat
64.	Asigurarea dreptului la locuințe sociale	1) Elaborarea și promovarea regulamentului cu privire la evidența, modul de repartizare și utilizare a locuințelor sociale	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor		Regulament elaborat și aprobat
		2) Elaborarea standardelor pentru locuințele sociale	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor		Standarde elaborate
65.	Asigurarea securității sociale pentru lucrătorii migranți cetățeni ai Republicii Moldova	Negocierea proiectelor de acorduri bilaterale în domeniul securității sociale cu statele în care activează lucrători migranți cetățeni ai Republicii Moldova	Anii 2011–2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Acorduri negociate

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10. Asigurarea dreptului la un mediu sănătos								
66.	Asigurarea dreptului la apă și sanitație	1) Inventarierea surselor subterane de apă potabilă și controlul calității acestora	Anii 2011–2012	3 500,0		Ministerul Mediului		Raport anual de evaluare și reevaluare a rezervelor de apă subterană
		2) Monitoringul apelor subterane în vederea protecției lor împotriva poluării și epuizării, precum și a utilizării lor raționale	Anii 2011–2014	2 100,0		Ministerul Mediului		Raport anual de evaluare și reevaluare a rezervelor de apă subterană
		3) Construcția și reconstrucția sistemelor de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor reziduale	Anii 2011–2014	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Mediului		Numărul de lucrări efectuate
		4) Informarea populației cu privire la măsurile de îmbunătățire a calității apei potabile	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Mediului; autoritățile administrației publice locale		Numărul acțiunilor de informare realizate
67.	Modernizarea și eficientizarea sistemului național de monitorizare a stării și evoluției condițiilor hidrometeo, inclusiv a hazardurilor naturale	1) Elaborarea bazei de date la nivel național și regional în scopul perfecționării sistemului de alertă și prognoză a hazardurilor naturale de origine hidrometeorologică	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Mediului		Bază de date elaborată
		2) Implementarea metodelor noi de prognoză de lungă durată a vremii și a fenomenelor hidrometeorologice periculoase. Îmbunătățirea sistemului de avertizare în caz de hazarduri naturale	Anii 2011–2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Mediului		Numărul de metode implementate
68.	Managementul integrat al deșeurilor și al substanțelor	Depozitarea controlată și distrugerea deșeurilor și a substanțelor chimice toxice,	Anii 2011–2012	8 000,0	56 000,0	Ministerul Mediului; Ministerul Apărării;		Cantitățile de deșeuri și substanțe chimice toxice acumulate, păstrate în

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	chimice toxice	remedierea solurilor poluate, inclusiv implementarea Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Organizația NATO de Întreținere și Aprovizionare privind distrugerea pesticidelor și produselor chimice periculoase în Republica Moldova				Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne; autoritățile administrației publice locale		depozite și distruse. Numărul și suprafața solurilor remediate
69.	Perfecționarea sistemului de management al mediului	Crearea sistemului informatic de monitorizare a mediului	Anii 2011–2014		800,0	Ministerul Mediului; Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	ONG	Sistem informatic creat
70.	Asigurarea accesului la informația de mediu, asigurarea participării publicului la luarea deciziilor de mediu și asigurarea accesului la justiție în probleme de mediu	Elaborarea Planului de acțiuni pentru implementarea Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu	Anul 2012	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Mediului	ONG	Plan de acțiuni elaborat și aprobat
11. Prevenirea și combaterea discriminării								
71.	Promovarea cadrului normativ privind bunele practici de conduită nediscriminatorie	1) Analiza sectorială a legislației în vederea excluderii normelor discriminatorii	Anul 2012	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile publice centrale		Studii sectoriale realizate și, după caz, propuneri prezentate privind amendarea legislației
		2) Elaborarea proiectului de lege privind prevenirea și combaterea discriminării	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Justiției	ONG	Proiect de lege aprobat de Guvern și remis Parlamentului spre examinare

1	2	3	4	5	6	7	8	9
72.	Informarea și creșterea conștientizării publice în domeniul prevenirii și combaterii discriminării în scopul cultivării spiritului de toleranță, bunăvoință și respect reciproc	1) Derularea unor campanii naționale de promovare a nediscriminării, inclusiv editarea de publicații, organizarea de emisiuni tematice interactive TV și radio	Permanent	40,0 (anual)		Biroul Relații Interetnice; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Numărul acțiunilor de informare derulate
		2) Implementarea unui program de pregătire a judecătorilor, procurorilor și polițiștilor în vederea conștientizării gravității fenomenelor de discriminare, rasism și intoleranță	Anul 2011	300,0		Institutul Național al Justiției; Consiliul Superior al Magistraturii; Consiliul Superior al Procurorilor; Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Numărul de judecători, procurori și polițiști instruiți
		3) Realizarea unui studiu privind manifestările de discriminare, evaluarea practicilor de examinare a acestor cazuri	Anii 2011–2012	230,0		Centrul pentru Drepturile Omului; Ministerul Justiției		Studiu realizat și, după caz, propuneri prezentate privind amendarea legislației
		4) Desfășurarea campaniilor naționale anti HIV/SIDA, în vederea schimbării comportamentului cu risc sporit de transmitere HIV în rândul adolescenților și pentru combaterea stigmei, discriminării și izolării copiilor afectați de HIV și a familiilor lor	Permanent	13 468,0 (anul 2011)		Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Numărul campaniilor de informare desfășurate. Indicele percepției publice. Incidența HIV/SIDA în rândul adolescenților
73.	Eficientizarea legislației în vederea asigurării egalității de șanse între femei și bărbați	Evaluarea legislației privind egalitatea de șanse între femei și bărbați	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Studiu realizat și, după caz, propuneri prezentate privind amendarea legislației
74.	Consolidarea mecanismului instituțional privind egalitatea de șanse între femei și bărbați	1) Analiza modului de organizare și funcționare a Comisiei guvernamentale pentru egalitatea între femei și bărbați	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Studiu efectuat și, după caz, propuneri prezentate

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) Consolidarea capacităților unităților gender în cadrul autorităților administrației publice locale	Anul 2011	În limita mijloacelor bugetare locale		Autoritățile administrației publice locale		Numărul de specialiști în cadrul organelor de asistență socială la nivel local
75.	Promovarea drepturilor minorităților naționale	1) Organizarea de mese rotunde, conferințe, dezbateri și alte activități pentru promovarea standardelor internaționale privind drepturile minorităților naționale, prevenirea discriminării după criteriile de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Biroul Relații Interetnice; Centrul pentru Drepturile Omului; autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul de activități realizate, categoriile și numărul de beneficiari
		2) Promovarea dialogului intercultural și a spiritului de toleranță prin organizarea de manifestări etnoculturale (festivaluri, zilele limbii, zilele culturii etc.)	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Biroul Relații Interetnice; autoritățile administrației publice locale	ONG	Numărul de activități realizate, categoriile și numărul de beneficiari
		3) Elaborarea și editarea ghidului privind drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale	Anul 2011	15,0		Biroul Relații Interetnice		Ghid elaborat
		4) Elaborarea planului de acțiuni pentru susținerea romilor din Republica Moldova pe anii 2011–2014	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Biroul Relații Interetnice		Plan de acțiuni elaborat
		5) Evaluarea situației și a politicilor educaționale, culturale, patrimoniale la capitolul facilitarea integrării și dezvoltării minorităților lingvistice în contextul implementării Cartei Europene a Limbilor Regionale sau Minoritare	Anii 2011–2012	În limita alocațiilor bugetare		Comisia parlamentară drepturile omului și relații interetnice; Centrul pentru Drepturile Omului		Raport de evaluare dezbătut public în cadrul comisiei parlamentare și în cadrul comisiei interministeriale

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		6) Elaborarea pachetului de politici cu privire la integrarea și dezvoltarea grupurilor lingvistice minoritare	Anii 2011–2012	În limita alocațiilor bugetare		Comisia parlamentară drepturile omului și relații interetnice; Ministerul Educației; Ministerul Culturii		Pachetul de politici aflat în examinare la Guvern
12. Asigurarea drepturilor copilului								
76.	Dezvoltarea sistemului de servicii sociale adresate copilului	Elaborarea regulamentelor-cadru de funcționare a serviciilor sociale pentru copii	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	ONG	Regulamente elaborate și aprobate
77.	Asigurarea întreținerii eficiente a minorilor	Amendarea legislației în vederea revizuirii mecanismului de stabilire a pensiei de întreținere datorată de către părintele care nu participă la întreținerea copilului minor	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Cadru legal amendat
78.	Eliminarea abuzului față de copii	1) Implementarea unor programe eficiente de sensibilizare a societății împotriva abuzului față de copii (inclusiv a exploatării sexuale, traficului de copii, aplicării violenței fizice și psihice)	Anii 2011–2014		130,0	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Educației; Ministerul Culturii; Ministerul Afacerilor Interne; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Numărul de programe implementate, numărul de beneficiari

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) Editarea și distribuirea de materiale informative referitor la prevenirea și combaterea abuzului față de copii	Permanent		130,0	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Educației; Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Numărul de materiale editate și distribuite
		3) Repatrierea, reintegrarea și protecția copiilor identificați fără însoțitori sau aflați în dificultate pe teritoriul altor state	Permanent	500,0		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	ONG	Numărul de copii repatriați anual și formele de protecție acordate acestora
79.	Consolidarea modalităților de substituere a mediului familial	1) Difuzarea în mijloacele de informare în masă, inclusiv în programele televizate, a informației despre copiii aflați în dificultate și propuși spre adopție, în vederea creșterii numărului de adopții naționale	Permanent	59,4 (anual)		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Tineretului și Sportului		Dinamica numărului de copii adoptați în urma informației difuzate
		2) Elaborarea cadrului normativ necesar implementării Legii privind regimul juridic al adopției, care ar include: a) regulamentul-cadru privind funcționarea autorității teritoriale cu atribuții în domeniul adopției; b) regulamentul privind evaluarea adoptatorului; c) programul de informare și pregătire a adoptatorului pe parcursul procesului de evaluare;	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Cadru normativ elaborat

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		d) componența și regulamentul Consiliului Consultativ pentru Adopții Internaționale						
		3) Elaborarea și aprobarea procedurii de acreditare a organizațiilor străine cu atribuții în domeniul adopției internaționale, a listei de servicii și activități pe care acestea le pot desfășura	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei		Procedura de acreditare și lista serviciilor aprobate
80.	Consolidarea și dezvoltarea capacităților instituționale în vederea protecției drepturilor copilului	1) Elaborarea regulamentului privind activitatea autorităților tutelare din cadrul autorităților administrației publice locale de nivelul I și II	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Educației; Ministerul Afacerilor Interne	ONG	Regulament elaborat și aprobat
		2) Elaborarea și implementarea mecanismului de acreditare a prestatorilor de servicii sociale și de inspecție a calității serviciilor sociale pentru copil și familie	Anii 2011–2012	222,6		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Educației; Ministerul Afacerilor Interne	ONG	Mecanism de acreditare elaborat și implementat, numărul prestatorilor de servicii acreditați
		3) Instruirea inițială și continuă în domeniul drepturilor copilului a asistenților sociali comunitari și a angajaților din serviciile sociale	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; Ministerul Afacerilor Interne;		Numărul de seminare realizate și de persoane instruite

1	2	3	4	5	6	7	8	9
						autoritățile administrației publice locale		
		4) Implementarea unor metodologii operaționale de prevenire și combatere a abuzului față de copii	Anul 2011	148,2		Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei; Ministerul Educației; Ministerul Tineretului și Sportului; Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; autoritățile administrației publice locale		Numărul de cazuri identificate și asistate
		5) Verificarea modului de implementare a mecanismelor de interzicere a propagandei violenței și pornografiei în programele TV și radio	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Consiliul Coordonator al Audiovizualului; Ministerul Culturii; Ministerul Educației; Ministerul Tineretului și Sportului	ONG	Numărul de încălcări depistate
		6) Crearea, de către avocatul copilului, a Consiliului Copiilor – forum de discuții pentru copii, în vederea mobilizării copiilor, părinților și a comunității pentru promovarea și protecția drepturilor copilului	Anii 2011–2012	400,0		Centrul pentru Drepturile Omului		Consiliul Copiilor creat, numărul de beneficiari
		7) Organizarea ședințelor periodice ale Consiliului Copiilor în raioanele republicii, implicând	Anii 2011–2013		1 400,0	Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Numărul de ședințe organizate, numărul de beneficiari

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		în dezbateri copiii, în vederea creării oportunităților pentru dialog și implicare						
		8) Organizarea forumului internațional al ombudsmanilor pentru drepturile copilului în scopul schimbului de practici și al promovării imaginii Republicii Moldova sub aspectul protecției drepturilor copilului	Anul 2013	300,0	300,0	Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Forum internațional organizat
		9) Editarea buletinului „Avocatul copilului” în vederea informării societății asupra activității avocatului copilului	Anii 2011–2014		545,0	Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Numărul de buletine editate, tirajul
13. Promovarea și asigurarea drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova								
81.	Crearea mecanismului național de monitorizare a respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană	1)) Crearea comisiei guvernamentale pentru reintegrarea țării	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Cancelaria de Stat (Biroul pentru reintegrare)		Comisie creată
		2) Desemnarea în cadrul fiecărei autorități publice centrale a unui viceministru sau vicedirector (și a unui grup din 2–3 persoane responsabile) care să asigure monitorizarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană în limita competențelor sectoriale	Anul 2011	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile publice centrale		Numărul de persoane responsabile
		3) Elaborarea, de către autoritățile publice centrale și locale din zonele limitrofe, a planurilor de acțiuni privind monitorizarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană	Anual	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile publice centrale și locale din zonele limitrofe		Planuri elaborate și implementate

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		4) Organizarea cursurilor de instruire pentru judecători, procurori și polițiști privind procedura unitară de instrumentare a cazurilor de încălcare a drepturilor omului în regiunea transnistreană	Anual	În limita alocațiilor bugetare	Proiecte finanțate de Consiliul Europei	Institutul Național al Justiției; Consiliul Superior al Magistraturii; Consiliul Superior al Procurorilor; Ministerul Afacerilor Interne	ONG	Numărul de cursuri de instruire organizate
		5) Crearea unor centre de informații cu sediul în orașele Rezina și Rîbnița, care să ofere consultanță populației din regiunea transnistreană	Anul 2012	În limita alocațiilor bugetare	Proiect finanțat de Consiliul Europei	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; Cancelaria de Stat (Biroul pentru reintegrare)	ONG	Centre de informații create
		6) Colectarea de către autoritățile publice centrale și locale din zonele limitrofe a informației privind cazurile de încălcare a drepturilor omului în regiunea transnistreană, pe domenii de activitate, și raportarea acestora	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile publice centrale și locale din zonele limitrofe		Rapoarte întocmite în baza datelor colectate
		7) Sensibilizarea organismelor internaționale și a misiunilor diplomatice acreditate în Republica Moldova asupra cazurilor de încălcare a drepturilor omului în regiunea transnistreană	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; Cancelaria de Stat (Biroul pentru reintegrare)		Numărul de cazuri raportate
		8) Deschiderea unei reprezentanțe a Centrului pentru Drepturile Omului în satul Varnița	Anii 2012–2013	În limita alocațiilor bugetare		Centrul pentru Drepturile Omului; Cancelaria de Stat (Biroul pentru reintegrare)		Reprezentanță creată

1	2	3	4	5	6	7	8	9
14. Educarea și informarea cu privire la drepturile omului								
82.	Ridicarea nivelului de pregătire profesională, culturală, morală și disciplinară a cetățenilor în domeniul drepturilor omului	1) Elaborarea și implementarea unor programe speciale de instruire în domeniul drepturilor omului pentru funcționarii publici, sindicate și patronate, ziariști, medici etc.	Anii 2011–2014	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile publice centrale; Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova	ONG	Numărul de programe implementate și de persoane instruite
		2) Formarea continuă a judecătorilor și procurorilor cu privire la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului	Permanent	În limita alocațiilor bugetare		Institutul Național al Justiției		Numărul de judecători și procurori instruiți anual
		3) Desfășurarea unor campanii de informare și instruire a jurnaliștilor cu privire la modul de difuzare a informației privind comiterea de infracțiuni și vinovăția persoanei, în vederea asigurării prezumției nevinovăției	Anii 2011–2012	În limita alocațiilor bugetare		Procuratura Generală; Consiliul Superior al Magistraturii; Ministerul Justiției; Consiliul Coordonator al Audiovizualului	ONG	Numărul campaniilor de informare desfășurate. Numărul de jurnaliști instruiți
		4) Organizarea unei conferințe internaționale în contextul împlinirii a 5 ani de la crearea mecanismului național de prevenire a torturii în Republica Moldova	Anul 2012 (luna august)	În limita alocațiilor bugetare	600,0	Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Conferință desfășurată
		5) Realizarea unui film documentar cu genericul „Drepturile și libertățile fundamentale ale omului”	Anul 2014	800,0		Centrul pentru Drepturile Omului; Ministerul Culturii	ONG	Film realizat și difuzat
		6) Organizarea decadei drepturilor omului la nivelul fiecărei autorități publice	Anual, luna decembrie	În limita alocațiilor bugetare		Autoritățile administrației publice centrale și locale		Rapoarte privind activitățile desfășurate

1	2	3	4	5	6	7	8	9
83.	Studiul opiniilor privind respectarea drepturilor omului în Republica Moldova	Efectuarea unui studiu sociologic privind respectarea drepturilor omului în Republica Moldova	Anul 2013	300,0		Centrul pentru Drepturile Omului	ONG	Studiu efectuat și determinarea acțiunilor care ar contribui la îmbunătățirea situației în domeniu
84.	Consolidarea politicilor regionale de protecție a drepturilor omului	Elaborarea și implementarea în cadrul tuturor unităților administrativ-teritoriale de nivelul II a planurilor de acțiuni în domeniul drepturilor omului	Anual	În limita mijloacelor bugetare locale		Autoritățile publice locale	ONG	Planuri de acțiuni elaborate. Gradul de implementare a acțiunilor planificate